

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Specialna športna vzgoja
Gorništvu z aktivnostmi v naravi

**PRIMERJAVA VKLJUČENOSTI PLANINSKIH VSEBIN V
ŠOLSKE PROGRAM LETA 2004 IN 2010**

DIPLOMSKO DELO

MENTOR:

dr. Stojan Burnik

SOMENTOR:

doc. dr. Bojan Leskošek

RECENZENT:

doc. dr. Blaž Jereb

Avtor:

PRIMOŽ VRAČKO

Ljubljana, 2011

ZAHVALA

Rad bi se zahvalil svojemu mentorju prof. dr. Stojanu Burniku, ki mi je svetoval in me spremljal pri izdelavi tega dela. Zahvala gre tudi somentorju doc. dr. Bojanu Leskošku, ki mi je bil v veliko pomoč pri analiziranju in interpretiranju podatkov s pomočjo statističnih orodij. Rad bi se zahvalil tudi svojim staršem, ki so me vzpodbujali in verjeli vame. Hvala moji ženi, ki mi je stala ob strani in pripomogla k temu, da mi ni zmanjkalo motivacije za izdelavo tega dela. Rad bi se zahvalil tudi Pavli Kovačič in Davidu Celarju, ki sta izvedla anketiranje.

Ključne besede: športna vzgoja, planinstvo, planinske vsebine v šoli

NASLOV DIPLOMSKEGA DELA: PRIMERJAVA VKLJUČENOSTI PLANINSKIH VSEBIN V ŠOLSKI PROGRAM LETA 2004 IN 2010

Primož Vračko

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2011

Specialna športna vzgoja, Gornišтво z aktivnostmi v naravi

IZVLEČEK

Namen diplomskega dela je s pomočjo anketnega vprašalnika ugotoviti vključenost planinskih vsebin v šolske programe in primerjati stanje vključenosti teh vsebin v letu 2004 in 2010. Anketni vprašalnik je bil prvič izpolnjen leta 2004, ko ga je pravilno izpolnilo 97 športnih pedagogov, drugič, in sicer leta 2010, pa ga je pravilno izpolnilo 109 športnih pedagogov. Želeli smo izvedeti, v kolikšni meri so zastopane vsebine s področja planinstva v šolah, in če niso, kakšen je vzrok za to. Zanimalo nas je tudi, koliko znanja, ki so ga pridobili v času študija pri predmetu Planinstvo, športni pedagogi uporabljajo pri pedagoškem delu in koliko se v svojem prostem času ukvarjajo s planinskimi aktivnostmi in ali so imetniki katere izmed licenc vodnikov Planinske zveze Slovenije.

Podatki so bili obdelani s programom SPSS za Windows (različica 15), hipoteze so bile testirane s Cramerjev V koeficientom in s Somersov D koeficientom. Za zavračanje oz. sprejemanje ničelnih hipotez je bila uporabljena stopnja tveganja 5 %.

Najpomembnejše ugotovitve so, da se je v šestih letih povečalo število športnih pedagogov, ki menijo, da so vsebine in znanja pri predmetu Planinstvo, ki so jih dobili v času izobraževanja, pomembne za njihovo delo. V letu 2010 je prišlo do majhnega povečanja števila šol, ki organizirajo športne dneve s planinsko vsebino. Prav tako je leta 2010 prišlo do povečanja števila šol, ki organizirajo šole v naravi s planinsko vsebino, v primerjavi z letom 2004. Pri ugotavljanju pomembnosti znanj in njihovi uporabi v praksi; iz letne ture, zimske ture in taborjenja, znotraj predmeta Planinstvo, smo ugotovili, da se znanja s področja letne ture in

njihova uporabnost pri pedagoškem delu zdi anketiranim v letu 2004 in tistim v letu 2010 skoraj povsem enako pomembna. V obdobju šestih let je nekoliko padel delež športnih pedagogov, ki menijo, da so znanja s področja zimske ture najbolj pomembna. Povečal pa se je delež tistih, ki menijo, da so tovrstna znanja srednje pomembna. Glede pomembnosti znanj s področja taborjenja smo ugotovili, da med leti 2004 in 2010 ni bistvenih razlik. Leta 2004 kot tudi leta 2010 so znanja s področja taborjenja za športne pedagoge enako pomembna. Leta 2010 se je v primerjavi z letom 2004 zmanjšal delež športnih pedagogov, ki se občasno ukvarjajo s planinskimi aktivnostmi v svojem prostem času, povečal pa se je delež športnih pedagogov, ki se s športnimi aktivnostmi v svojem prostem času ukvarjajo pogosto. Med anketiranimi leta 2010 se je v primerjavi z anketiranimi 2004 povečal delež imetnikov katere izmed licenc vodnikov Planinske zveze Slovenije, in sicer za 3 %.

Planinske dejavnosti imajo kompleksen vpliv na razvoj otroka, poleg tega pripomorejo k izboljšanju funkcionalnih sposobnosti otrok, k varnosti in nenazadnje so lahko odlična naravovarstvena vzgoja. Zato je dobro, da vemo, koliko je ta dejavnost prisotna v šolah in kako se spreminja skozi leta in ali študentje na Fakulteti za šport tekom študija dobijo ustrezne kompetence s tega področja.

Key words: physical education, alpinism, alpine contents in school

TITLE OF THESIS: COMPARISON OF INVOLVING ALPINISM CONTENTS IN SCHOOL PROGRAM IN YEAR 2004 AND 2010

Primož Vračko

University of Ljubljana, Faculty of sport, 2011

Physical education for special needs

ABSTRACT

The aim of my diploma work was using the survey questionnaire to determine involvement of alpine content in school programs and to compare the state of inclusion of this contents in the years of 2004 and 2010. The questionnaire was first completed in 2004, when 97 sport educators correctly completed it and second in 2010, when 109 sport educators correctly completed it. We wanted to know to what extend are this alpine contents represented in schools and if they are not, what is the cause of that. How much knowledge acquired during the alpine study is used in education work. And also, how much free time are sport educators spending doing alpine activities and if they are holders of any of the guide license from Alpine Association of Slovenia.

Data were analyzed using program SPSS for Windows (version 15), hypotheses were tested with Cramer V coefficient and with Somers D coefficient. For rejection or acceptance of null hypotheses 5% rate of risk was used.

The main findings are, that in the last six years the number of sport educators, who believe that contents and knowledge in mountaineering gained during their education are important for their work, has increased. In 2010 there was a slight increase in the number of schools that organize sport days with the alpine content. Also in 2010 there was a slight increase in the number of schools that organize school excursions with the alpine content compared to 2004. In determining the importance of knowledge and application in practice, from summer tour, winter tour and camping within the course of mountaineering, we find out, that the knowledge

from the summer tour and their usefulness in education has the same importance in the years of 2004 and 2010. Over six years the share of sport educators who believe that the knowledge from winter tour is the most important has decreased. But there was increase of those, who believe that this sort of knowledge has secondary importance. Given the importance of knowledge in the areas of camping, we found that between 2004 and 2010 were no significant differences. In 2004, as well as in 2010, the knowledge of camping for sports educator has the same importance. In 2010 in comparison with 2004 the share of sports educators, who are occasionally involved in alpine activities in their free time has decreased, but there was increase of those, who are participating in sports in their free time often. Among respondents in 2010 compared with 2004 respondents, the proportion of the guide licenses holders from Alpine Association of Slovenia has increased for 3%.

Alpine activities have complex effects on child development, in addition to improving the functional ability of children to safety and, ultimately, nature conservation can be an excellent education. Therefore, it is good to know how much this activity is present in schools and how this changes over the years and whether students at the Faculty of Sport during the study are provided with appropriate competencies in this field.

KAZALO

1. UVOD	9
1.1 Problem, cilji in hipoteze	11
1.1.1 Cilji.....	12
1.1.2 Hipoteze	13
2. METODE DE LA.....	15
2.1 Vzorec merjencev.....	15
2.2 Pripomočki	15
2.3 Postopek	17
3. REZULTATI.....	19
3.1 Splošni podatki o anketirancih	19
3.2 Vsebina o planinstvu	26
4. RAZPRAVA	44
4.1 Splošni podatki o anketirancih	44
4.2 Vsebina o planinstvu	46
4.2.1 Pomembnost vsebine predmeta Planinstvo za delo.....	46
4.2.2 Organizacija športnih dni s planinsko vsebino.....	47
4.2.3 Vzroki za neorganiziranje športnih dni s planinsko vsebino.....	47
4.2.4 Organizacija šole v naravi s planinsko vsebino	49
4.2.5 Vzroki za neorganiziranje šol v naravi s planinsko vsebino	49
4.2.6 Pomembnost znanja predmeta Planinstvo (letna tura, zimska tura in taborjenje) in njegova uporabnost pri pedagoškem delu	51
4.2.6.1 Pomembnost znanja s področja »letna tura«	51
4.2.6.2 Pomembnost znanja s področja »zimska tura«	51
4.2.6.3 Pomembnost znanja s področja »taborjenja«.....	52

4.2.7 Ukvarjanje z aktivnostmi s področja planinstva v prostem času	52
4.2.8 Imetniki katere izmed licenc vodnikov Planinske zveze Slovenije in kje so le-to pridobili	53
5. SKLEP.....	54
5.1 Vsebine predmeta Planinstvo v šolah.....	55
6. VIRI.....	59
7. PRILOGE	61

1. UVOD

Planinstvo je ena izmed najbolj priljubljenih in množičnih športnih dejavnosti, prav tako je neločljiv del narodove identitete, del kulturne dediščine in del slovenske psihološke podobe. Da je temu tako, lahko zagotovo pripišemo velikemu vplivu tradicije ukvarjanja s planinstvom in naš zgodovinski »boj« za »slovenske vrhove« v 18. in začetku 19. stoletja. Kajti, kot pravi Kristan (1993), gorništvo oz. planinstvo je prepoznano kot »del identitete slovenskega naroda«. Poleg tega pa imamo zaradi goratosti Slovenije tudi idealne naravne pogoje za gojitev tovrstne športne dejavnosti – slovenski alpski svet obsega kar 42 % celotne površine Slovenije. Zraven lahko dodamo tudi finančni (ekonomski) vzrok, ki za pohodništvo od uporabnika ne zahteva drugih finančnih bremen kot nakup pohodnih čevljev, primernih oblačil in nahrbtnika. Poleg vsega naštetega pa je razvejanost planinskih organizacij in dobra gorniška infrastruktura, ki zajema kar 7000 km planinskih poti in več kot 160 planinskih koč in bivakov, zagotovo eden izmed razlogov za množičnost ukvarjanja s planinstvom. Strojnik (1999) ugotavlja, da je vsak dvajseti Slovenec član planinske organizacije, vsak peti Slovenec pa ob vikendih zahaja v gore. Lahko bi rekli, da je gorništvo življenjski stil Slovencev.

Ker je planinstvo tako priljubljeno med ljudmi, je tudi prisotno v vseh izobraževalnih programih. Ampak, ali je v šolstvu prisotna zadostna mera aktivnosti s področja planinstva? V slovenskem šolskem sistemu je opazen upad planinske dejavnosti pri predmetu športna vzgoja. Za to obstaja več vzrokov. Zagotovo je eden izmed pomembnejših pojavljanje novih, modernih in zelo zanimivih športov. Najpomembnejši je verjetno problem varnosti, saj dejavnosti v gorah zahtevajo od učiteljev in učencev določeno znanje, disciplino ter tudi določeno psihofizično pripravljenost (Burnik, 2005).

Kot smo ugotovili, prihaja torej do največjih težav pri izvedbi, kjer se po navadi pojavita dva problema: pomanjkanje ustrezno motiviranih in usposobljenih strokovnih delavcev v športu s področja planinstva in normativi za vodenje v gorah (Peršolja, 2000).

Eden izmed tematskih sklopov pri predmetu športna vzgoja bi naj bil tudi tematski sklop, ki je v prvem triletju imenovan »Izletništvo in pohodništvo«. V drugem triletju se preimenuje v

tematski sklop »Izletništvo, pohodništvo, gornišstvo«, prav takšno ime pa obdrži tudi v tretjem triletju in srednjih šolah. Ta tematski sklop zajema vsebine, ki so vezane na planinstvo in dejavnosti v naravi. V ospredju tega tematskega sklopa v prvem triletju je, da opravijo vsaj dva izleta, izmed katerih bi naj bil eden zahtevnejši, poleg tega bi naj tudi organizirali skupni orientacijski pohod po označeni poti. Otroci pa bi zraven prejeli tudi osnovna izletniška znanja o pravilni obutvi, oblačilih, tempu hoje, spoznavanju geografskih, zgodovinskih in naravoslovnih značilnosti območij, po katerih potekajo izleti, in mnoge druge teoretične vsebine. Poleg tega tovrstna »vadb« omogoča idealne pogoje za izvedbo medpredmetnega povezovanja. V drugem triletju je vsebina tematskega sklopa »Izletništvo, pohodništvo, gornišstvo« precej podobna, a vendar gre za nadgradnjo usvojenega znanja in težavnosti osvojenih vrhov. Izleta bi naj bila na višjo vzpetino, poleg tega pa teoretična znanja zajemajo tudi vpliv hoje na organizem, določitev strani neba s pomočjo sonca in ure, temelje prve pomoči in poznavanje raznih nevarnosti v gorah. V zadnjem triletju naj bi izpeljali najmanj en zahtevnejši pohod, morda celo v visokogorje. Poleg tega je v učnem načrtu opredeljen del predmeta športna vzgoja kot dodatni program, ki ga šola lahko ponudi, vključevanje učencev pa je prostovoljno. In v okviru tega je lahko organiziran kakšen planinski tabor, program Ciciban planinec, Mladi planinec ... (Kovač in Novak, 2006).

Tudi v učnem načrtu za srednje šole najdemo tematski sklop »Izletništvo, pohodništvo, gornišstvo«, v okviru katerega bi naj opravili letno najmanj en daljši pohod v sredogorje ali visokogorje in orientacijski pohod. Prav tako pa je zapisano priporočilo, da naj bo vsaj eden izmed športnih dni namenjen pohodništvu.

V preteklosti je bilo planinstvo v šolstvu precej manj zastopano. To navaja Kristan (1987), ki je s pomočjo vprašalnika ugotavljal neskladnost med vlogo in pomenom temeljne planinske vzgoje na eni strani in pozornostjo, ki jo temu delu športne vzgoje namenja učni načrt. Podatke je zbral s pomočjo vprašalnika, ki je zajel 53 % vseh učencev takratne Slovenije in 448 športnih pedagogov. Na podlagi rezultatov je ugotovil, da je obseg izletniških in planinskih vsebin tako na takratni razredni kot tudi na predmetni stopnji nezadovoljiv. Prav tako ni bilo prisotne nobene sistematičnosti in načrtnosti planinskih vsebin pri športni vzgoji. Poleg vsega pa je bilo tudi nezadovoljivo število športnih pedagogov, ki vzpodbujajo in navdušujejo učence za planinske vsebine. Ocenil je, da izhaja pomanjkljivost planinskih vsebin iz učnih načrtov, kjer za tovrstne vsebine ni dovolj prostora.

Do danes so se stvari nekoliko spremenile, kajti Planinska zveza Slovenije ocenjuje, da je zastopanost planinskih vsebin v učnih načrtih največja doslej, k čemur pa zagotovo pripomorejo tudi programi kot sta Zlati sonček in Krpan. Gorniške vsebine se že nekaj desetletij vključuje v programe vrtcev in šol. Za to, da bi bilo planinstvo čim bolj zastopano med mladimi, se bori tudi Planinska zveza Slovenije. Le ta zavzema stališča in sklepe, ki pravijo, da je treba planinske vsebine vključevati v vsebine obstoječih predmetov rednih programov vrtcev in šol ter v njih poudariti širino planinstva, s čimer pa je mišljen predvsem medpredmetni značaj (Cankar idr., 2008).

Burnik idr. (2006) so v raziskavi med osnovnošolci ugotavljali, kakšen je vpliv socialnega okolja na njihov odnos do hoje oz. gorniških dejavnosti. Med socialno okolje sodijo starši, družina in šola. Ugotovili so, da imajo na otrokovo planinsko aktivnost največji vpliv starši, hoja v gore pa je mnogo bolj priljubljena na tistih šolah, kjer je organiziran planinski krožek.

Iz navedenih dejstev je razvidno, da šolstvo oz. učni načrti predvidevajo planinske vsebine v osnovnih kot tudi srednjih šolah. Prav tako Planinska zveza Slovenije piše o tem, da so tovrstne vsebine dobro zastopane. A vendar smo v praksi priča, da je planinstvo dokaj redka vsebina pri predmetu športna vzgoja. Za to obstaja več razlogov, morda bi izpostavil dva problema, ki ju omenja Peršolja (2000): pomanjkanje ustrezno motiviranih in usposobljenih strokovnih delavcev v športu s področja planinstva in normativi za vodenje v gorah. Ali sta navedena razloga res najpogostejša, ali obstajajo še kakšni drugi in kako se to spreminja z leti, pa so vprašanja, na katera bom poskusil odgovoriti v pričujočem delu.

1.1 Problem, cilji in hipoteze

Gorništvo oz. planinstvo je športna, turistična, gospodarska, raziskovalna, humanitarna ter kulturna dejavnost, neločljivo povezana z gorsko naravo. Zajema gibanje, ki je sestavljeno iz hoje, plezanja, smučanja ... Ampak ni le športna dejavnost, je tudi ustvarjalnost in vir etičnih, estetskih, poučnih in duhovnih vrednot (Cankar idr., 2008).

Poleg naštetega pa je vsak obisk gora nepogrešljiv prispevek k splošni izobrazbi, razgledanosti in tudi osebni rasti posameznika. Razvidno je, da je planinstvo s svojimi

raznolikimi vsebinami nenadomestljiv del pri vzgoji in izobraževanju posameznika. Bilo bi škoda, če otrok v času šolanja teh vsebin ne bi bil deležen.

Kolikšna je prisotnost planinskih vsebin in kako se časovno spreminja njihova zastopanost v šolah, je predmet tega diplomskega dela. In sicer nas zanima, kakšna je bila vključenost planinskih vsebin v šolske programe leta 2004 in kakšna leta 2010. Za ugotavljanje tega je bil uporabljen anketni vprašalnik, katerega vprašanja se nanašajo na predmet Planinstvo in njegovo zastopanost v šolah. Prvič je bil vprašalnik opravljen v oktobru leta 2004, drugič pa je bila anketa izvedena v letu 2010. Leta 2004 je bilo anketiranih 97 športnih pedagogov in pedagoginj, leta 2010 pa jih je bilo 109.

1.1.1 Cilji

Cilji dela so:

- ugotoviti, ali se odgovori iz anketnega vprašalnika opravljenega leta 2004 razlikujejo od odgovorov anketnega vprašalnika opravljenega 2010;
- ugotoviti, ali je razmerje žensk in moških med anketiranimi leta 2004 in 2010 podobno;
- ugotoviti, ali se anketirani leta 2004 in tisti, ki so bili anketirani leta 2010, v povprečju razlikujejo v stopnji izobrazbe;
- ugotoviti, ali se v povprečju razlikujejo anketiranci iz leta 2004 in 2010 po tem, na kateri šoli poučujejo;
- ugotoviti, če obstajajo razlike v delovni dobi v vzgoji in izobraževanju med anketiranimi leta 2004 in anketiranci iz leta 2010;
- ugotoviti, če se v povprečju anketiranci razlikujejo po strokovnem nazivu iz leta 2004 in leta 2010;
- ugotoviti, kakšne so razlike med anketiranci po kraju, kjer poučujejo, med leti 2004 in 2010;
- ugotoviti, ali se anketiranim leta 2004 zdijo vsebine predmeta Planinstvo bolj pomembne za njihovo delo kot anketiranim 2010 in obratno;
- ugotoviti, kateri izmed anketiranih v večji meri organizirajo športne dneve s planinsko vsebino, tisti, ki so bili anketirani 2004, ali tisti iz leta 2010;
- ugotoviti, v primeru, da ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino, kateri je najpogostejši vzrok za to, in sicer med anketiranci iz leta 2004 in iz leta 2010;

- ugotoviti, kateri izmed anketiranih v večji meri organizirajo šole v naravi s planinsko vsebino, tisti, ki so bili anketirani 2004 ali tisti iz leta 2010;
- ugotoviti, v primeru, da ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino, kateri je najpogostejši vzrok za to, in sicer med anketiranci iz leta 2004 in iz leta 2010;
- ugotoviti, kakšne so razlike med anketiranimi leta 2004 in tistimi iz leta 2010 v tem, kako pomembna se jim zdijo znanja, ki so jih tekom študija pridobili na posameznih področjih pri predmetu Planinstvo;
- ugotoviti, katera skupina anketirancev se pogosteje ukvarja z aktivnostmi s področja planinstva v svojem prostem času;
- ugotoviti, kakšen je delež anketiranih s katero izmed licenc vodnikov Planinske zveze Slovenije v letu 2004 in v letu 2010.

1.1.2 Hipoteze

Na podlagi predmeta in zastavljenih ciljev so bile izdelane ničelne hipoteze. Posamezna hipoteza zajema dotično vprašanje iz ankete.

H₁: Delež moških in žensk je v letu 2004 in 2010 enak.

H₂: Delež anketiranih z določeno stopnjo izobrazbe je v letu 2004 in 2010 enak.

H₃: Delež anketiranih glede na delovno mesto (OŠ, SŠ, fakulteta) je v letu 2004 in 2010 enak.

H₄: Delež z določeno delovno dobo je v letu 2004 in 2010 enak.

Kakšna je bila povprečna starost med anketiranimi v letu 2004 (delovna doba) in kakšna med anketiranci v letu 2010? Če sta približno enaki, gre za dve različni skupini anketirancev. Če pa so anketiranci pri anketi 2010 navajali delovno dobo, ki je daljša za cca. 5–6 let od anketirancev leta 2004, pa lahko sklepamo, da gre za iste anketirance.

H₅: Delež mentorjev, svetovalcev in svetnikov je v letu 2004 in 2010 enak.

H₆: Delež anketiranih glede na poučevanje v določeni regiji je v letu 2004 in 2010 enak.

H₇: Delež anketiranih glede pomembnosti vsebine predmeta Planinstvo je enak v letu 2004 in 2010.

H₈: Delež anketiranih glede organizacije športnih dni s planinsko vsebino je v letu 2004 in 2010 enak.

H₉: Delež anketiranih glede organizacije šole v naravi s planinsko vsebino je v letu 2004 in 2010 enak.

H₁₀: Delež anketiranih po tem, kako pomembna se jim zdijo pridobljena znanja pri letni turi, je v letu 2004 in 2010 enak.

H₁₁: Delež anketiranih po tem, kako pomembna se jim zdijo pridobljena znanja pri zimski turi, je v letu 2004 in 2010 enak.

H₁₂: Delež anketiranih po tem, kako pomembna se jim zdijo pridobljena znanja na taborjenju, je v letu 2004 in 2010 enak.

H₁₃: Delež anketiranih glede pogostosti ukvarjanja z aktivnostmi s področja planinstva v prostem času je v letu 2004 in 2010 enak.

H₁₄: Delež med anketiranimi, ki imajo katero izmed licenc Planinskega vodnika, je v letu 2004 in 2010 enak.

2. METODE DELA

2.1 Vzorec merjencev

Merjenci so bili športni pedagogi. Skupno število anketiranih je bilo 206, od tega je bilo 112 moških in 94 žensk. Anketirani izhajajo iz dveh skupin. Prva skupina je bila anketirana leta 2004, to skupino sestavlja 97 športnih pedagogov in pedagoginj. V letu 2004 je bilo razdeljenih 105 anketnih vprašalnikov, od tega jih je 8 zavrnilo izpolnjevanje, ostali so bili vsi izpolnjeni. Anketirani so različnih starosti, spolov, med seboj se razlikujejo po stopnji izobrazbe, po strokovnem nazivu, delovni dobi, po tem, v kakšni šoli poučujejo in v katerem predelu Slovenije leži šola, na kateri poučujejo. Druga skupina anketirancev je bila anketirana leta 2010. To skupino sestavlja 109 športnih pedagogov in pedagoginj. Tudi v tej skupini so anketirani različnih starosti, spolov, med seboj se razlikujejo po stopnji izobrazbe, po strokovnem nazivu, delovni dobi, po tem, v kakšni šoli poučujejo in v katerem predelu Slovenije leži šola, na kateri poučujejo.

Anketa, ki je bila izvedena leta 2004, je bila opravljena oktobra 2004 na posvetu športnih pedagogov v Novi Gorici. Tam je bilo izpolnjenih 80 vprašalnikov, ostalih 17 vprašalnikov pa je študentka Pavla Kovačič poslala svojim znancem, športnim pedagogom, ti pa so jih poslali še naprej svojim znancem, prav tako športnim pedagogom. Izmed vseh anketiranih v letu 2010 je 46 takšnih, ki so bili anketirani na posvetu športnih pedagogov, ki je bil novembra 2010 v Murski Soboti. 60 anketirancev je izpolnilo spletno anketo, s tremi anketiranci pa je študent David Celar opravil anketo osebno.

2.2 Pripomočki

Pripomoček, s katerim smo zbirali podatke, je bil anketni vprašalnik. Prvič je bil anketni vprašalnik izdelan leta 2004. Istega leta je bil tudi prvič uporabljen, drugič pa leta 2010. Vprašanja na anketi, uporabljeni leta 2004, so enaka vprašanjem na anketi, opravljeni leta 2010. Razlika obstaja le pri dvanajstem vprašanju, kjer je odgovor podan z Linkertovim tipom

večstopenjske lestvice. Kjer je v letu 2004 uporabljena štiristopenjska lestvica (1 – najmanj pomembna ..., 4 – najbolj pomembna), je leta 2010 petstopenjska (1 – najmanj pomembna ..., 5 – najbolj pomembna). Torej so podatki med seboj primerljivi. Anketni vprašalnik je bil pri obeh merjenjih anonimen.

Vprašalnik tvori 12 vprašanj zaprtega tipa. Eno vprašanje je odprtega tipa, eno pa je Linkertov tip z večstopenjsko lestvico (1 – najmanj pomembna ..., (4) 5 – najbolj pomembna). Vprašalnik je sestavljen iz dveh delov. Prvi del sestavlja šest vprašanj, ki ugotavljajo splošne podatke o anketirancih, kamor sodijo vprašanja o spolu, stopnji izobrazbe, vrsti delovnega mesta (delo na osnovni šoli, srednji šoli, na šoli s prilagojenim programom ali na fakulteti), o delovni dobi, strokovnem nazivu (mentor, svetovalec ali svetnik) in regiji, v kateri poučujejo. Le-ti podatki so zelo pomembni za analizo.

Vprašanja, ki sestavljajo drugi del ankete, se nanašajo na temo planinstvo. Prvo vprašanje zadeva pomembnost vsebine predmeta Planinstvo za dosedanje delo. Z enim vprašanjem želimo ugotoviti, ali na šoli, kjer anketirani poučuje, organizirajo športne dneve s planinsko vsebino. V primeru, da je odgovor negativen, je dodano vprašanje, kjer mora anketirani obkrožiti ustrezen vzrok. Naslednje vprašanje sprašuje o tem, ali na šoli, kjer je zaposlen anketirani, organizirajo šole v naravi s planinsko vsebino. V primeru, da je odgovor negativen, je dodano vprašanje, kjer mora anketirani obkrožiti ustrezen vzrok. Naslednje vprašanje se nanaša na predmet Planinstvo, ki so ga športni pedagogi opravljali v času študija. Le-ta zajema tri področja: letno turo, zimsko turo (turno smučanje) in taborjenje. S pomočjo ocenjevalne lestvice anketirani odgovori, kako pomembna se mu zdijo znanja, ki jih je pridobil na posameznih področjih in jih lahko uporablja pri svojem pedagoškem delu. Predzadnje vprašanje od anketiranega zahteva, da poda odgovor o tem, ali se sam v prostem času ukvarja z aktivnostmi s področja planinstva. Zadnje vprašanje pa ga sprašuje, če ima katero od licenc vodnikov PZS in kje je le-to pridobil.

Leta 2004 je zbiranje odgovorov s pomočjo anketnega vprašalnika vodila in izvajala študentka Pavla Kovačič. Leta 2010 pa je s pomočjo anketnih vprašalnikov zbiral odgovore študent David Celar. Oba sta to izvajala v okviru katedre za gornišstvo, športno plezanje in aktivnosti v naravi, pod mentorstvom dr. Stojana Burnika.

2.3 Postopek

Podatki so bili zbrani z anketnim vprašalnikom. Izdelan je bil enoten anketni vprašalnik. Prvič je bil uporabljen leta 2004, drugič pa leta 2010.

Odgovore iz vprašalnikov sem vnesel s pomočjo računalnika v program Microsoft Office Excel 2003. V tem programu sem odgovore oz. rezultate nato združil, kar je razvidno iz tabele 1, tako da so v isti tabeli rezultati ankete 2004 in ankete 2010.

Tabela 1

Primer prenesenih podatkov iz anketnega vprašalnika in razporeditev v programu Microsoft Office Excel

Leto	st	Spol	Izobrazba	Delovno_mesto	Delovna_doba	Naziv	Regija	V1PlanPom
2010	1	2	višja (6I)	osnovna šola	več kot 20 let	svetovec	Osrednjeslo...	
2010	2	1	univerzitetna (7)	osnovna šola	10 do 15 let	svetovec	Goriška	zelo pomembna
2010	3	1	višja (6I)	osnovna šola	več kot 20 let	svetnik	Podravska	pomembna
2004	1	2	visoka (6II)	osnovna šola	več kot 20 let	svetovec	Osrednjeslovenska	pomembna
2004	2	1	visoka (6II)	osnovna šola	11 do vključno 15 let	svetovec	jugovzhodna Slovenija	pomembna
2004	3	2	visoka (6II)	osnovna šola	do vključno 5 let	ni podatka	Savinjska	srednje pomembna

V tabeli 1 so prikazani nekateri rezultati, preneseni v program Microsoft Office Excel. Rezultate sem nato s pomočjo istega programa pretvoril v številke (jih dekodiral). To je bilo potrebno zato, da je bila mogoča nadaljnja obdelava le-teh.

Tabela 2

Primer pretvorjenih rezultatov v številke v programu Microsoft Office Excel

Leto	st	Spol	Izobrazba	Delovno_mesto	Delovna_doba	Naziv	Regija	V1PlanPom
2010	1	2	6	1	5	2	1	
2010	2	1	7	1	3	2	5	1
2010	3	1	6	1	5	3	2	2

2004	1	2	7	1	5	2	1	2
2004	2	1	7	1	3	2	8	2
2004	3	2	7	1	1		3	3

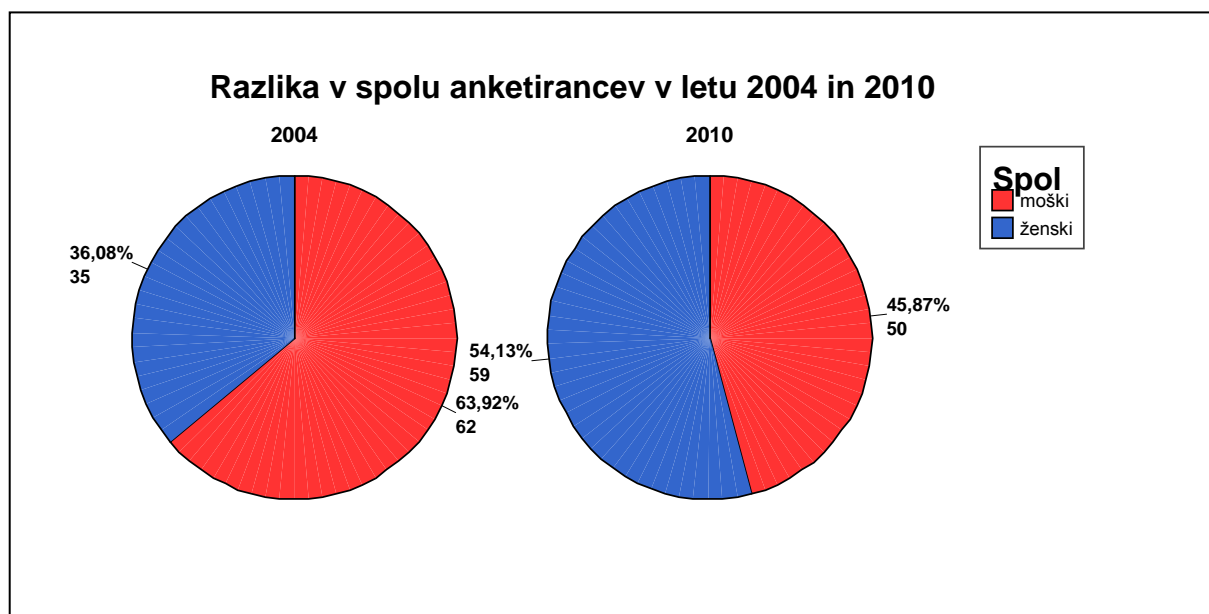
V tabeli 2 so prikazani nekateri rezultati, ki so pretvorjeni v številke. Tako pretvorjene podatke je možno obdelati s programom za statistično obdelavo podatkov.

Podatke, pretvorjene v številke, sem nato vnesel v statistični program SPSS za Windows, različica 15. Podatke sem obdelal s programom za statistično obdelavo podatkov, SPSS za Windows, različica 15. Za obdelavo podatkov sem uporabil opisno (deskriptivno) statistiko. Za nominalne spremenljivke sem uporabil Cramerjev V koeficient, za ordinalne pa Somersov D koeficient.

Za zavračanje ničelnih hipotez sem uporabil stopnjo tveganja 5 %.

3. REZULTATI

3.1 Splošni podatki o anketirancih

Slika 1. Razporeditev anketirancev po letu anketiranja in po spolu.

Iz slike 1 je razvidno, da je bilo leta 2004, ko je bila anketa izvedena prvič, anketiranih več moških, teh je 63,92 %, medtem ko je bilo žensk le dobrih 36 %. Drugačen delež moških in žensk je bil pri opravljeni anketi leta 2010. Takrat je bilo skoraj 46 % moških in dobrih 54 % žensk. Vidimo, da razmerja med spoloma leta 2004 in 2010 nista enaka.

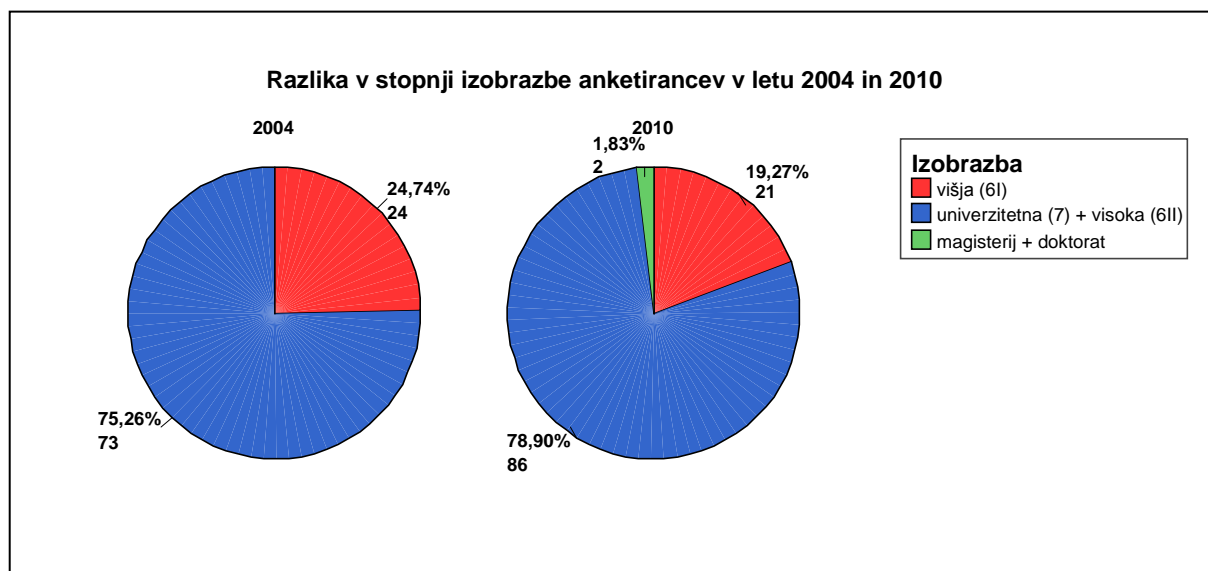
Tabela 3

Cramerjev V

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Cramerjev V</i>	0,181	0,012

V tabeli 3 imamo prikazan koeficient Cramerjev V, ki meri povezanost med dvema nominalnima spremenljivkama. Obsega interval od 0 do 1. Vrednost 0 pomeni, da ni nobene povezanosti med spremenljivkama, vrednost 1 pa popolno povezanost. Koeficient znaša 0,181, kar pomeni nizko stopnjo povezanosti. Prav tako je statistična značilnost manjša od

stopnje tveganje $p < 0,05$ (0,012). Kar pomeni, da obstaja razlika v strukturi in lahko prvo hipotezo obdržimo.

Slika 2. Prikaz anketirancev po stopnji izobrazbe glede na leto opravljanja anketnega vprašalnika.

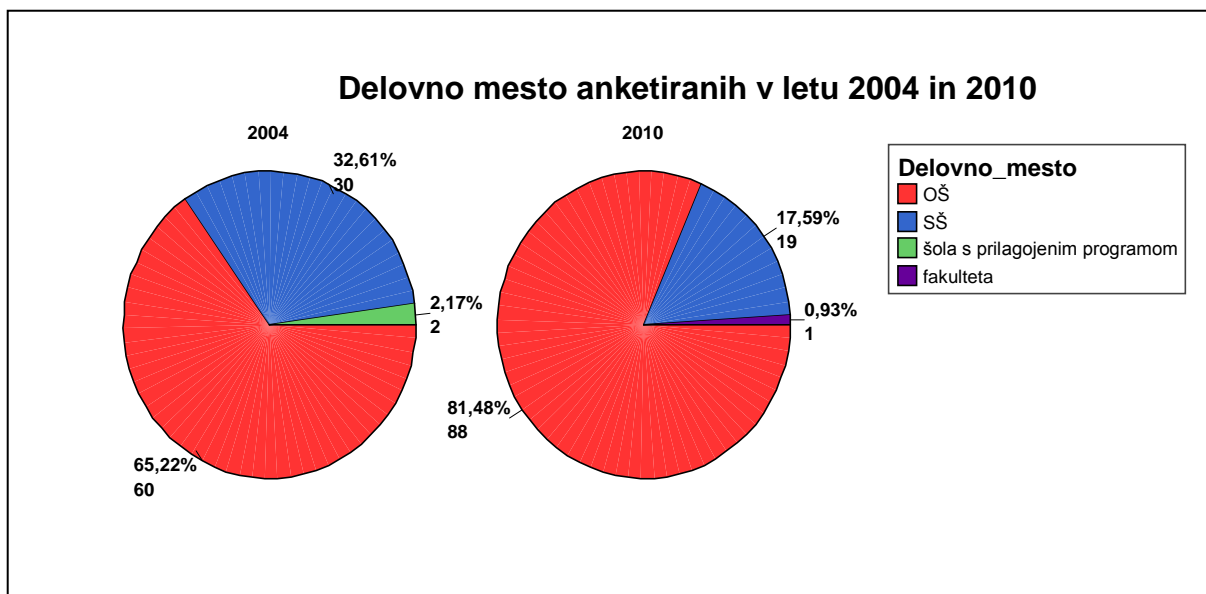
Delež anketirancev v letu 2004 z višjo stopnjo izobrazbe znaša 24,7 %. Medtem ko ostali, večinski delež, ki zajema 75,3 %, predstavljajo anketiranci z visoko ali univerzitetno stopnjo izobrazbe. V letu 2010 pa je bilo anketiranih z višjo stopnjo izobrazbe 19,3 %, anketiranih z visoko ali univerzitetno stopnjo izobrazbe pa je bilo 78,9 %. Poleg tega sta bila še 2 anketiranca z dokončanim magisterijem ali doktoratom. Deleži anketiranih v stopnji izobrazbe med leti 2004 in 2010 so različni, kar je razvidno tudi iz slike 2.

Tabela 4

Somersov D za stopnjo izobrazbe

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Somersov D</i>	0,80	0,257

V tabeli 4 kaže koeficient vrednost 0,80, kar pomeni visoko stopnjo povezanosti. Statistična značilnost je večja od stopnje tveganja $p < 0,05$ (0,257). Stopnja tveganja je večja od 5 %, kar pomeni, da drugo ničelno hipotezo zavrnemo in sprejmemo alternativno hipotezo, ki pravi, da deleža anketiranih z določeno stopnjo izobrazbe v letu 2004 in 2010 nista enaka.

Slika 3. Razlike v vrsti šole, na katerih poučujejo anketirani v letu 2004 in v letu 2010.

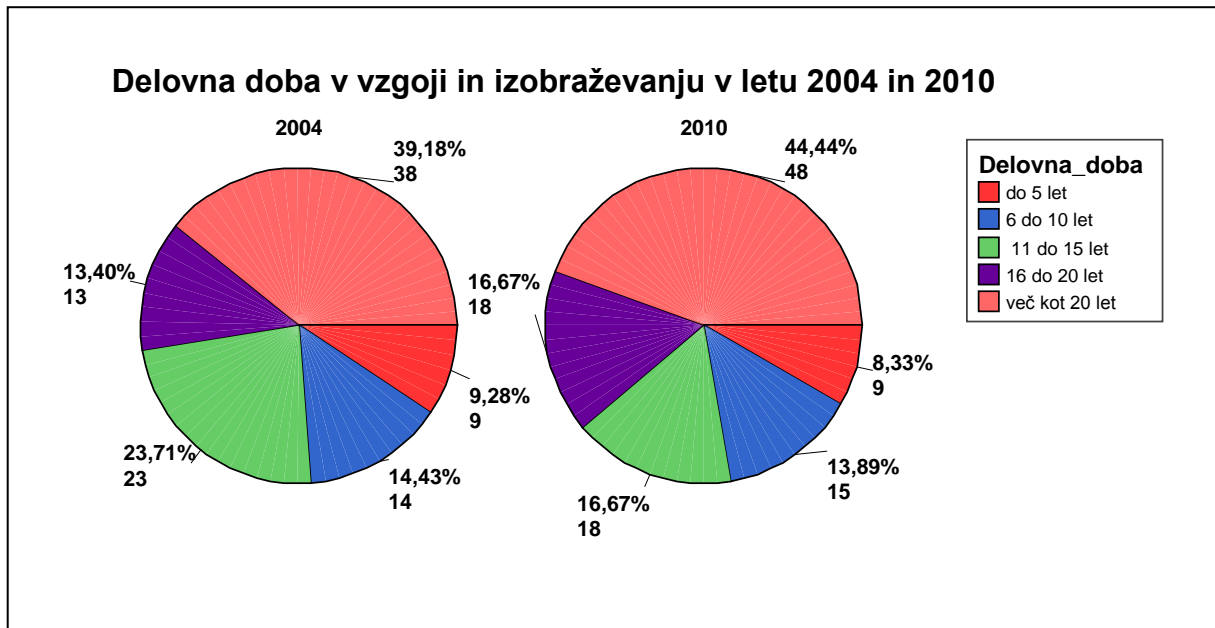
Na sliki 3 je vidno, da je bilo izmed vseh anketiranih iz leta 2004 dobrih 65 % takšnih, ki so poučevali na osnovni šoli. 32,6 % anketiranih je poučevalo na srednjih šolah, 2 izmed vseh anketiranih pa sta poučevala na šoli s prilagojenim programom. Šest let kasneje, leta 2010, je bilo anketiranih, ki so poučevali na osnovnih šolah, 81,5 %, tistih, ki so poučevali na srednjih šolah, je bilo 17,6 %, eden pa je poučeval na fakulteti. Na podlagi tega lahko sklepamo, da je bil delež anketiranih, ki so poučevali na osnovni šoli, v letu 2004 (65,22 %) precej manjši od deleža anketiranih, ki so poučevali na osnovni šoli in bili anketirani leta 2010, njihov delež znaša 81,48 %. V letu 2004 je bilo med anketiranimi kar 32,61 % zaposlenih na srednjih šolah, v letu 2010 pa je bilo takšnih le 17,59 %, kar je skoraj za polovico manj. Poleg tega sta bila leta 2004 dva anketiranca zaposlena na šoli s prilagojenim programom, medtem ko med anketiranci iz leta 2010 zaposlenega na tovrstni šoli ni bilo. Prav tako pa je bil eden izmed anketiranih v letu 2010 zaposlen na fakulteti, v letu 2004 pa anketiranca, ki bi bil zaposlen na fakulteti, ni bilo.

Tabela 5

Cramerjev V za delovno mesto

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Cramerjev V</i>	0,218	0,006

Vrednost koeficienta Cramerjev V znaša 0,218, kar kaže na dokaj nizko stopnjo povezanosti. Statistična značilnost je manjša od stopnje tveganja $p < 0,05$ (0,006), kar pomeni, da tretjo ničelno hipotezo, ki pravi, da sta deleža anketiranih glede na delovno mesto (OŠ, SŠ, Fakulteta) v letu 2004 in 2010 enaka, obdržimo.

Slika 4. Primerjava anketirancev po dolžini delovne dobe v vzgoji in izobraževanju v letu 2004 in 2010.

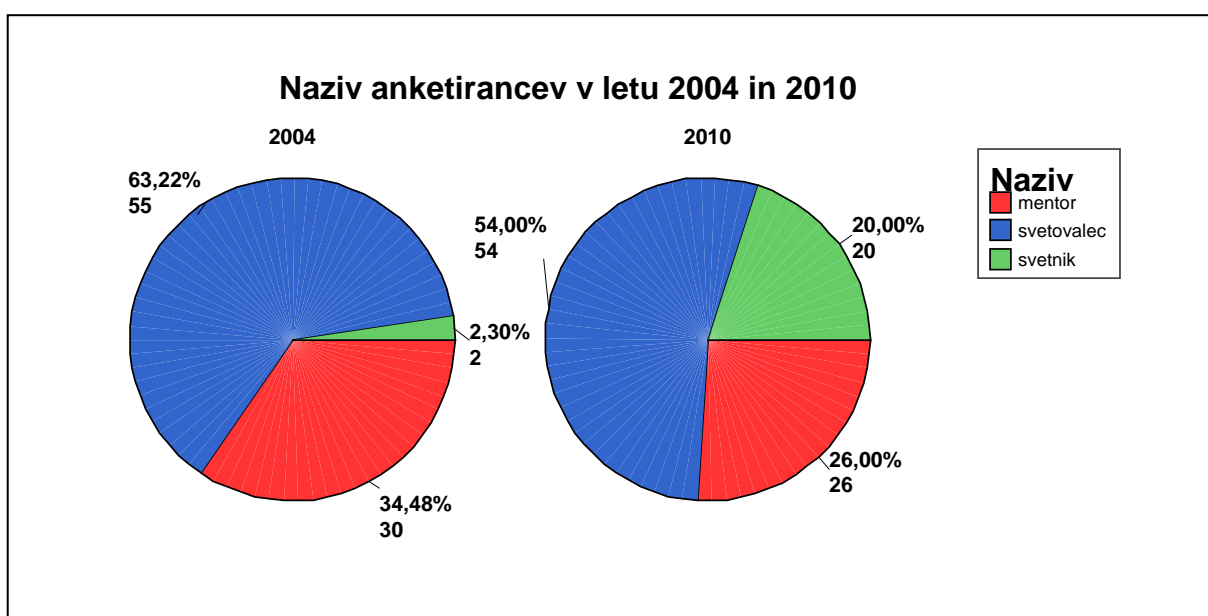
Na sliki 4 vidimo, da je bilo v letu 2004 anketiranih z delovno dobo do 5 let 39,18 %, v letu 2010 pa je bilo teh 44,44 %. Anketiranih z dolžino delovne dobe 6 do 10 let je bilo v letu 2004 14,43 %, v letu 2010 pa 13,89 %. Leta 2004 je bilo anketirancev z dolžino delovne dobe 11 do 15 let 23,71 %, leta 2010 pa je bilo takšnih 16,67 %. Z dolžino delovne dobe 16 do 20 let je bilo leta 2004 13,4 % anketiranih, leta 2010 pa 16,67 %. Anketirancev z več kot 20 let delovne dobe je bilo leta 2004 9,28 %, leta 2010 pa je bilo takšnih 8,33 %. Že z grafikonov je razvidno, da gre za precej podobne deleže glede dolžin delovne dobe. Največja razlika med letoma 2004 in 2010 obstaja med anketiranimi, ki imajo delovno dobo med 11 in 15 let. Ta razlika pa je 7 %. Iz teh podatkov lahko razberemo, da gre za dve različni skupini anketirancev, izmed katerih je bila ena anketirana leta 2004, druga pa 2010. Delež z določeno delovno dobo v letu 2004 in 2010 sta dokaj različna.

Tabela 6

Cramerjev V za delovno dobo v vzgoji in izobraževanju

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Cramerjev V</i>	0,099	0,734

Vrednost koeficienta Cramerjev V znaša 0,099, kar je nizka stopnja povezanosti. V tabeli 6 tudi vidimo, da je statistična značilnost večja od stopnje tveganja $p < 0,05$, saj znaša 0,734. Tako bomo četrto ničelno hipotezo zavrnili. Sprejmemo alternativno hipotezo, ki pravi, da deleža z določeno delovno dobo v letu 2004 in 2010 nista enaka.

Slika 5. Vrsta strokovnega naziva anketiranih v letu 2004 in 2010.

Na sliki 5 je razviden 34,48 % delež anketiranih v letu 2004, ki imajo naziv mentor. 63,22 % je delež anketiranih v letu 2004, ki imajo strokovni naziv svetovalec. Med anketiranimi pa sta 2, ki predstavljata 2,3 % delež in imata naziv svetnik. V letu 2010 je anketirancev z nazivom mentor 26 %, z nazivom svetovalec 54 %, poleg tega pa je bilo 20 % anketiranih z nazivom svetnik. Iz tega je razvidno, da deleža med mentorji, svetovalci in svetniki v letu 2004 in 2010 nista enaka.

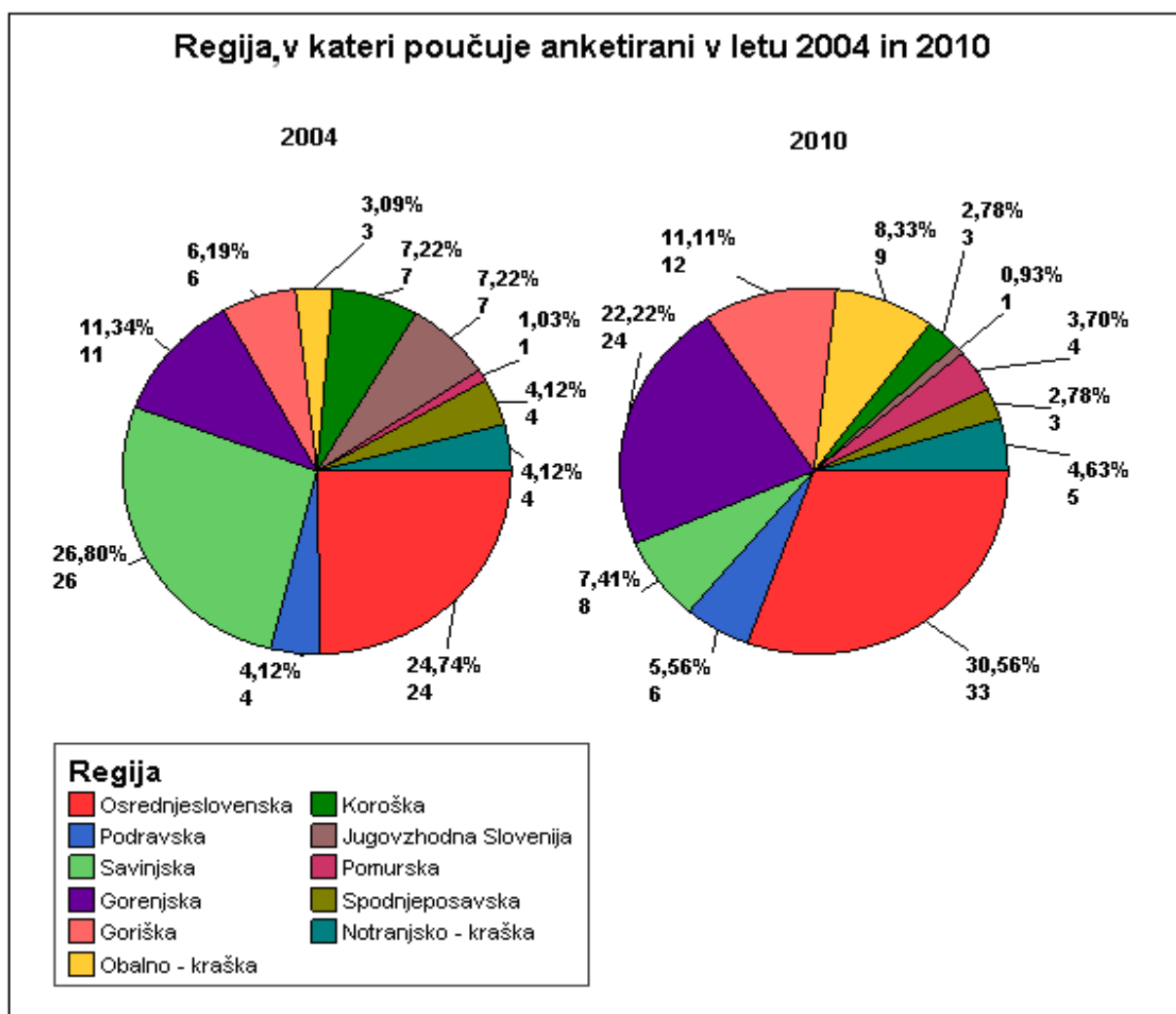

Tabela 7

Somersov D za naziv

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
Somersov D	0,188	0,008

Iz tabele 7 vidimo vrednost koeficienta Somersov D, ki znaša 0,188, kar je nizka stopnja povezanosti. Statistična značilnost je manjša od stopnje tveganja $p < 0,05$ (0,008). Tako lahko peto ničelno hipotezo, ki pravi, da sta deleža mentorjev, svetovalcev in svetnikov v letu 2004 in 2010 enaka, obdržimo.

Slika 6. Prikaz regij, kjer poučuje anketirani v letu 2004 in 2010.

Iz slike 6 je razvidno, da je bilo leta 2004 med anketiranimi 24,74 % takšnih, ki so poučevali v Osrednjeslovenski regiji. Leta 2010 je bilo takšnih 30,56 %. V letu 2004 so bili med anketiranimi 4 takšni, ki so poučevali v Podravski regiji, kar znaša 4,12 %. Leta 2010 pa je bilo anketiranih iz Podravske regije 5,56 %. Leta 2004 je bilo 26,8 % anketiranih iz Savinjske regije, leta 2010 pa je bilo takšnih 7,41 %. 11,34 % delež anketiranih leta 2004 poučuje v Gorenjski regiji, v letu 2010 pa je takšnih 22,22 %. Leta 2004 je delež anketiranih, ki poučujejo v Goriški regiji, 6,19 %, leta 2010 pa je delež teh 11,11 %. Leta 2004 je bilo 3,09 % anketiranih iz Obalno-kraške regije, 2010 pa jih je bilo 8,33 %. Iz Koroške regije je bilo leta 2004 7,22 % anketiranih, leta 2010 pa 2,78 %. Iz regije, ki je označena kot jugovzhodna Slovenija, je bilo leta 2004 7,22 % anketiranih, leta 2010 pa je bil le eden, kar znaša 0,93 % delež. Iz Pomurske regije je leta 2004 bil le en anketiranec, kar je 1,03 %, leta 2010 pa so bili iz te regije 4, kar pa je 3,7 % delež. Leta 2004 je bilo 4,12 % anketiranih, ki so poučevali v Spodnjeposavski regiji, leta 2010 pa je bilo takšnih 2,78 %. V letu 2004 je med anketiranimi bilo 4,12 % takšnih, ki so poučevali v Notranjsko-kraški regiji, leta 2010 pa je bilo takšnih 4,63 %. Tako lahko zaključimo, da delež anketiranih glede na regije, v katerih poučujejo, v letu 2004 ni enak tistemu v letu 2010. Tudi statistična značilnost je manjša od stopnje tveganja $p < 0,05$ (0,001). Tako lahko šesto ničelno hipotezo obdržimo.

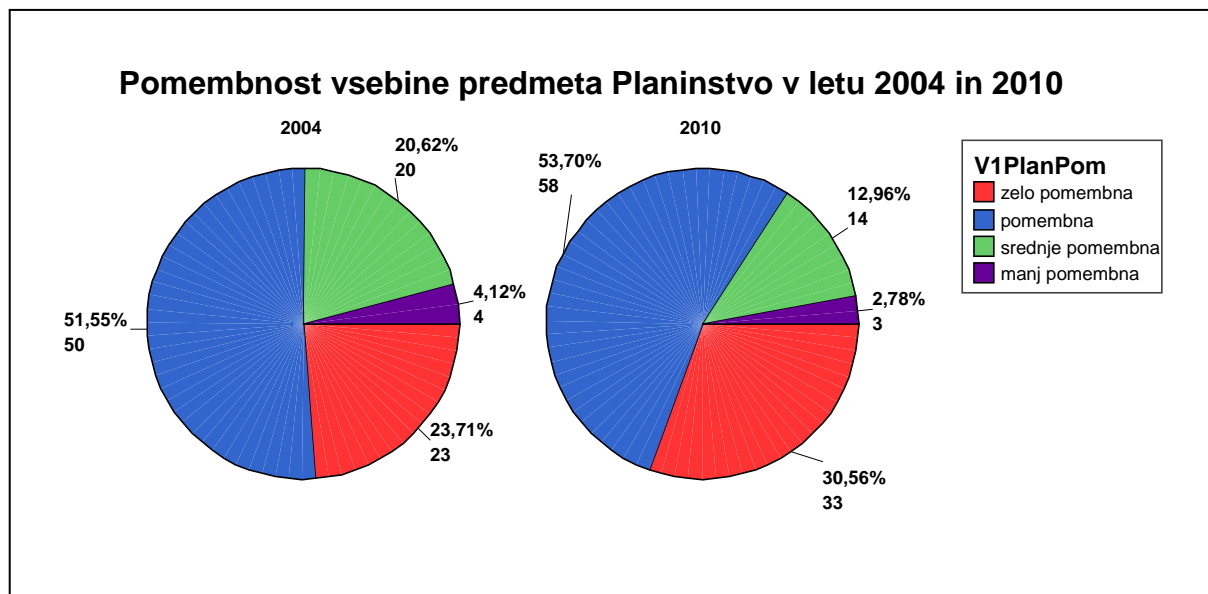
Tabela 8

Cramerjev V za regijo, v kateri poučujejo

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Cramerjev V</i>	0,375	0,001

V tabeli 8 je prikazana vrednost koeficienta Cramerjev V 0,375, kar je nižja stopnja povezanosti.

3.2 Vsebina o planinstvu

Slika 7. Prikaz pomembnosti vsebin predmeta Planinstvo in njihova pomembnost pri delu in razlike med letoma 2004 in 2010.

Rezultati na vprašanje: »Se vam zdi, da je bila vsebina predmeta Planinstvo pomembna za vaše sedanje delo?«, so prikazani na sliki 7. Med anketiranimi v letu 2004 jih je 23,71 % odgovorilo, da je vsebina za njih zelo pomembna, leta 2010 je bilo istega mnenja 30,56 % anketiranih. Mnenja, da je vsebina pomembna, je bilo leta 2004 51,55 % anketiranih, leta 2010 pa 53,70 %. Vsebino predmeta Planinstvo je leta 2004 smatralo kot srednje pomembno 20,62 % anketiranih, leta 2010 pa 12,96 %. Takšnih, ki jim je bila leta 2004 vsebina predmeta Planinstvo manj pomembna, pa je bilo 4,12 %, leta 2010 pa 2,78 %. Med anketiranimi ni bilo v letu 2004 in tudi ne v letu 2010 takšnega, ki bi se mu zdelo vsebina predmeta Planinstvo nepomembna. Iz rezultatov je razvidno, da se je med letoma 2004 in 2010 povečal delež športnih pedagogov, ki menijo, da je vsebina predmeta Planinstvo zelo pomembna za njihovo delo, in sicer iz 23,71 % na 30,56 %. Manjše povečanje beležimo pri tistih, ki sem ji zdi vsebina predmeta pomembna, povečanje znaša dobra 2 %. Na drugi strani pa je viden upad števila anketiranih, ki so mnenja, da je vsebina predmeta srednje pomembna, le ta je padla iz 20,62 % na 12,96 %. Medtem ko so bili leta 2004 štirje anketirani menja, da je vsebina predmeta manj pomembna, so bili leta 2010 takšnega mnenja le še trije. Iz navedenih podatkov lahko sklepamo, da se med športnimi pedagogi povečuje pomembnost vsebin s

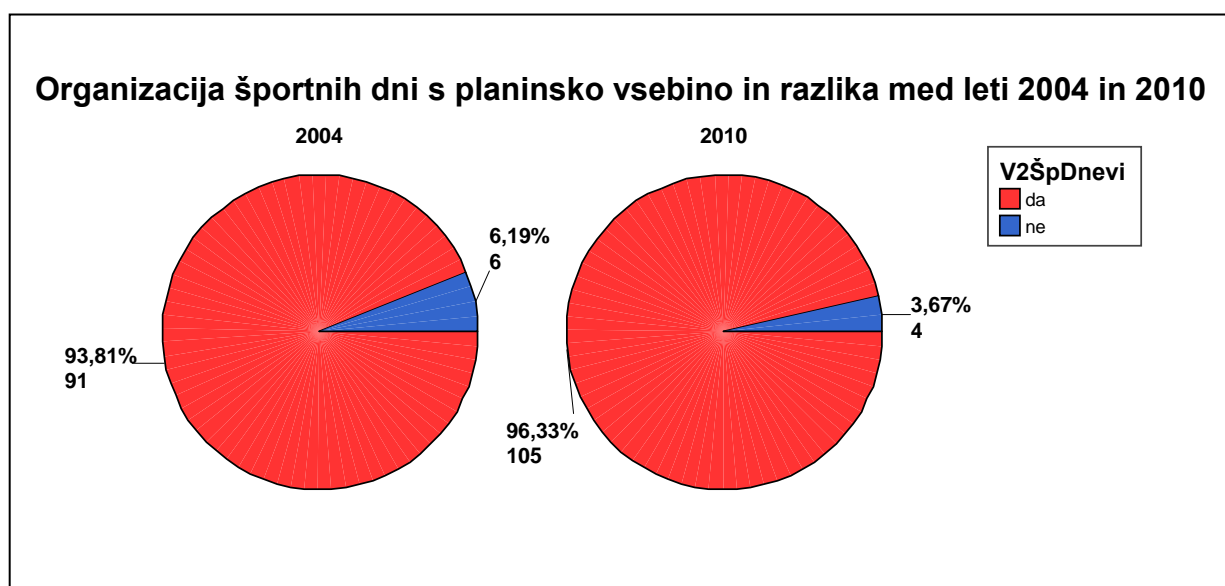
planinsko tematiko. Ne moremo govoriti o tem, da sta deleža anketiranih po mnenju pomembnosti planinskih vsebin enaka.

Tabela 9

Cramerjev V za pomembnost vsebine predmeta Planinstvo

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Cramerjev V</i>	0,121	0,399

Vrednost koeficienta Cramerjev V znaša 0,121, kar je nizka stopnja povezanosti. V tabeli 9 tudi vidimo, da je statistična značilnost večja od stopnje tveganja $p < 0,05$ (0,399). Posledično zavrnilo sedmo ničelno hipotezo. Sprejmemo alternativno hipotezo, ki pravi, da deleža anketiranih glede pomembnosti vsebine predmeta Planinstvo v letu 2004 in 2010 nista enaka.

Slika 8. Organizacija športnih dni na šolah, kjer poučujejo anketirani.

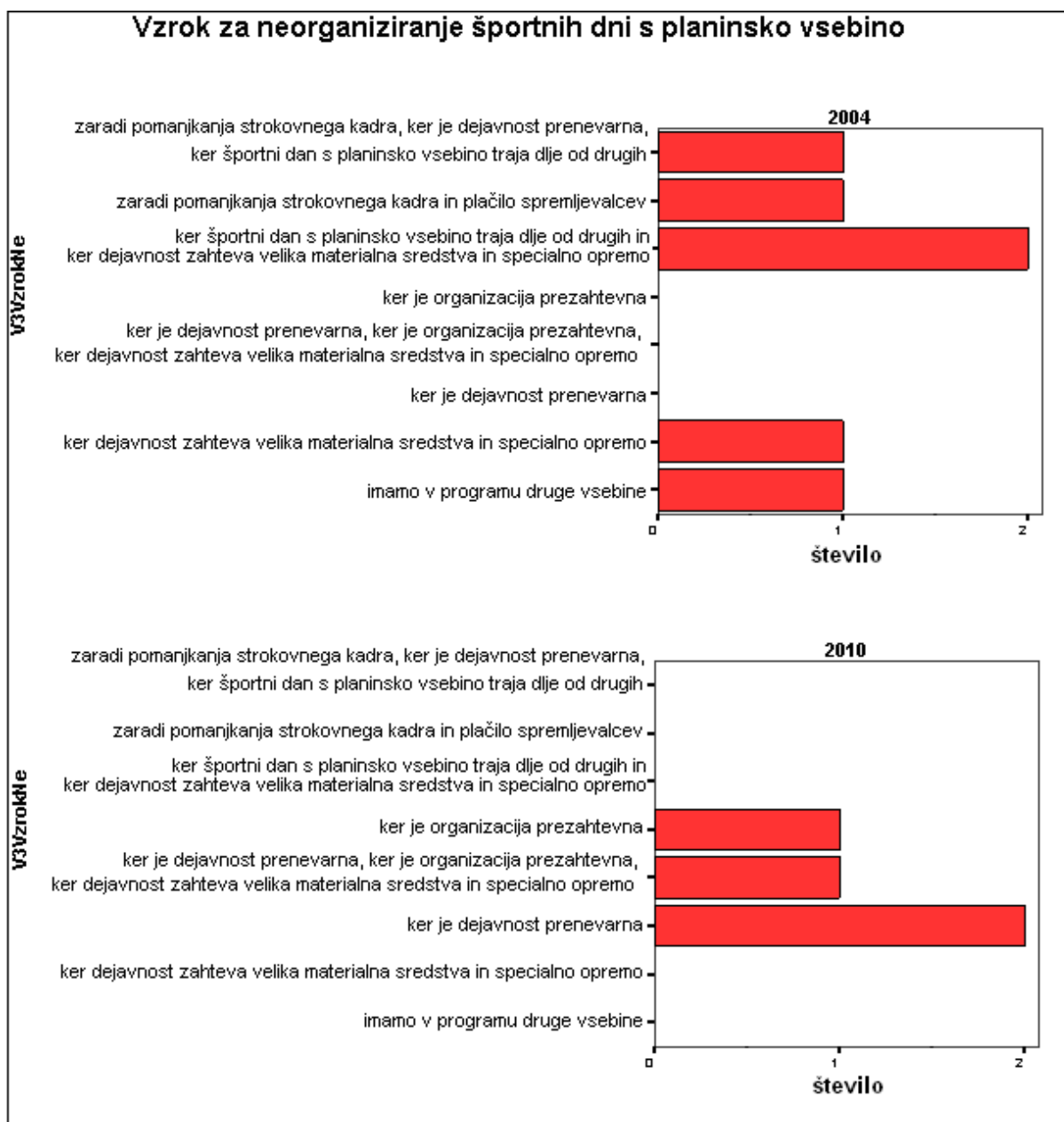
Na sliki 8 je grafični prikaz rezultatov na vprašanje: »Ali na šoli, na kateri ste zaposleni, organizirate športne dneve s planinsko vsebino?«. Anketirani so leta 2004 s 93,81 % deležem podali pritrdilni odgovor, leta 2010 pa je bil pritrdilni odgovor zastopan s 96,33 % deležem. Če odstotke pretvorimo v številke, vidimo, da so vsi anketirani leta 2004 odgovorili na to vprašanje, od tega jih je 91 podalo pritrdilni odgovor, 6 anketirancev pa je to vprašanje zanikalo. Med anketiranimi leta 2010 jih je 105 odgovorilo z »da«, 4 pa z »ne«.

Tabela 10

Cramerjev V organiziranosti športnih dni s planinsko vsebino

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Cramerjev V</i>	0,058	0,521

Iz tabele 10 je razvidna vrednost koeficienta Cramerjev V 0,058, kar je zelo nizka stopnja povezanosti. Statistična značilnost je večja od stopnje tveganja $p < 0,05$ (0,521). Posledično zavrnemo osmo ničelno hipotezo. Sprejmemo pa alternativno hipotezo, ki pravi, da deleža anketiranih glede organizacije športnih dni s planinsko vsebino v letu 2004 in 2010 nista enaka.

Slika 9. Prikaz vzrokov za neorganiziranje športnih dni s planinsko vsebino in razlika med letom 2004 in 2010.

Na sliki 9 so grafični prikazi vzrokov v primeru, da na šolah, kjer poučujejo anketirani, ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino. Na anketnem vprašalniku so imeli pet različnih vzrokov, ki so jih lahko obkrožili:

vzrok 1: zaradi pomanjkanja strokovnega kadra;

vzrok 2: ker je dejavnost prenevarna;

vzrok 3: ker je organizacija prezahtevna;

vzrok 4: ker športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih;

vzrok 5: ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo.

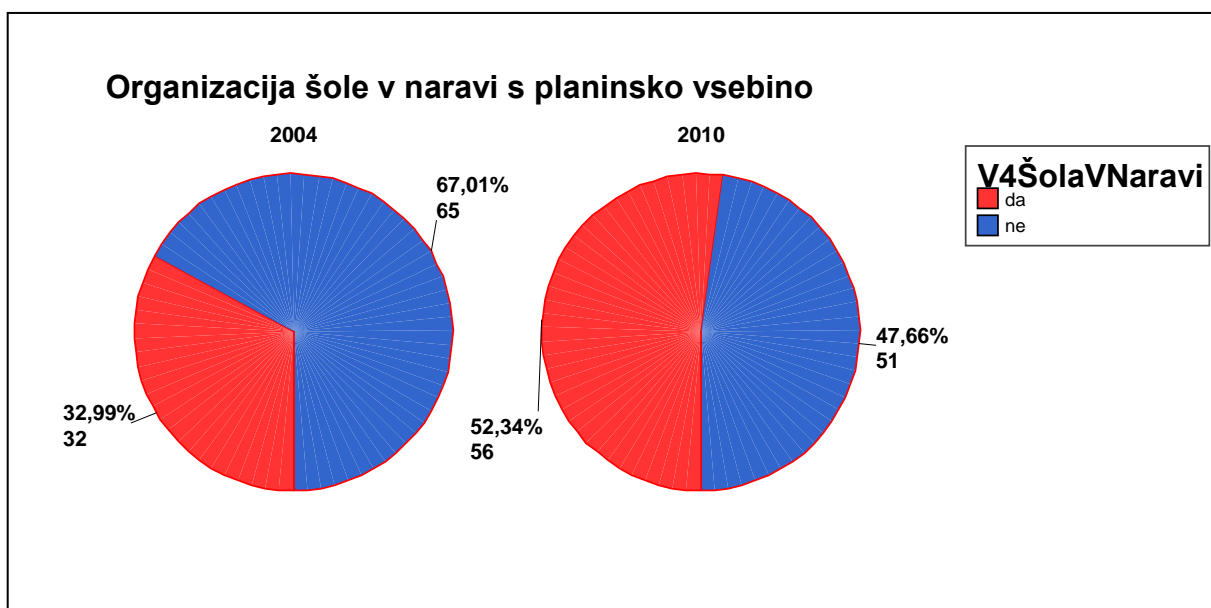
Izmed vseh anketiranih v letu 2004 jih je 6 odgovorilo, da na šoli, kjer poučujejo, ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino. Le eden med njimi je obkrožil le en vzrok. Eden je navedel tri vzroke, ki so: zaradi pomanjkanja strokovnega kadra, ker je dejavnost prenevarna in ker športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih. Eden izmed anketiranih je kot vzrok navedel: zaradi pomanjkanja strokovnega kadra, zraven pa je dopisal: »in plačila spremljevalcev«. Dva anketiranca sta podala naslednja vzroka: ker športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih in ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Naslednji anketiranec je podal vzrok: ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Zadnji izmed njih pa je navedel svoj vzrok, ki pa se glasi: »Imamo v programu druge vsebine.«

Med vsemi anketiranci iz leta 2010 so 4 odgovorili, da na šolah, kjer poučujejo, ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino. Med njimi je eden navedel več vzrokov, le ti pa so: ker je dejavnost prenevarna, ker je organizacija prezahtevna in ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Eden za neorganiziranje športnega dneva s planinsko vsebino navaja vzrok: ker je organizacija prezahtevna. Dva anketiranca pa sta kot vzrok navedla: ker je dejavnost prenevarna.

Na posvetu mentorjev planinskih krožkov na Gorenjskem, ki je bil na osnovni šoli Šenčur, so ugotavljali, kje so problemi pri izobraževanju in vodenju izletov v gore. Kot glavni problem so navedli težavo za pridobivanje licenc planinskih vodnikov. Ti tečajji so namreč v okviru Planinske zveze Slovenije po večini organizirani v poletnih mesecih, takrat, ko imajo pedagogi počitnice. Poleg tega pa je na šolah, ki so v mestih, problem z organizacijo izletov v gore, ker nimajo planinskih vodnikov, šole pa za to tudi nimajo dovolj denarja (Saje, 2010).

Z analizo podatkov iz ankete opravljene leta 2004 smo ugotovili, da sta bila najpogostejša dva vzroka, ki sta botrovala temu, da ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino. Za ta dva vzroka so se odločili trije anketirani. Prvi vzrok je ta, da športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih. Drugi vzrok pa je ta, da dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Tretji najpogostejši vzrok, za katerega sta se odločila dva anketiranca, je bil tisti, ki govori o pomanjkanju strokovnega kadra. Pri analizi podatkov ankete iz leta 2010 pa je bil najpogostejši vzrok ta, da je dejavnost prenevarna. Med štirimi anketiranci, ki so

navedli, da ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino, so se trije odločili za ta vzrok. Drugi najpogostejši vzrok pa je bil ta, da je organizacija prezahtevna. Zanimivo je, da so anketirani v letu 2004 na drugo mesto po pogostosti postavili vzrok pomanjkanje strokovnega kadra, medtem ko tega vzroka med anketiranimi v letu 2010 nihče ni navedel. Čeprav Saje (2010) in mentorji planinskih krožkov ugotavljalo, da je ravno pomanjkanje strokovnega kadra največji problem za vodenje otrok v gore. V letu 2010 pa so anketirani na prvo mesto postavili vzrok, da je dejavnost prenevarna. Problem varnosti kot najpomembnejši razlog za neukvarjanje s planinskimi dejavnostmi v šoli pa navaja tudi Burnik (2005).

Slika 10. Organiziranje šole v naravi s planinsko vsebino na šolah, kjer poučujejo anketirani in razlike med letom 2004 in 2010.

Na sliki 10 so prikazani rezultati odgovorov na vprašanje: »Ali na šoli, na kateri ste zaposleni, organizirate šole v naravi s planinsko vsebino?« Anketirani leta 2004 so z 32,99 % deležem odgovorili pritrdilno. Na drugi strani pa je 67 % anketiranih odgovorilo, da takšnih šol v naravi ne organizirajo. Precej manjša razlika med tistimi, ki ne organizirajo, in tistimi, ki organizirajo, je bila pri rezultatih leta 2010. 47,66 % anketiranih je odgovorilo, da na njihovi šoli ne organizirajo tovrstnih šol v naravi, 52,34 % pa je bilo zaposlenih na šolah, kjer organizirajo šole v naravi s planinskimi vsebinami. Deleža anketiranih glede organizacije šole v naravi sta različna, kar je razvidno tudi iz grafikona, kjer vidimo, da je leta 2004 kar 67 % anketiranih s šol, kjer ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino, medtem ko je leta 2010 večinski delež anketiranih s šol, kjer organizirajo šole v naravi s planinsko vsebino,

delež je 52,34 %. Vrednost koeficienta Cramerjev V z rezultatom 0,195, kar je razvidno iz tabele 11, kaže na nizko povezanost. Statistična značilnost je manjša od stopnje tveganja, ki znaša $p < 0,05$. Tako lahko deveto ničelno hipotezo, ki pravi, da sta deleža anketiranih glede organizacije šole v naravi s planinsko vsebino v letu 2004 in 2010 enaka, obdržimo.

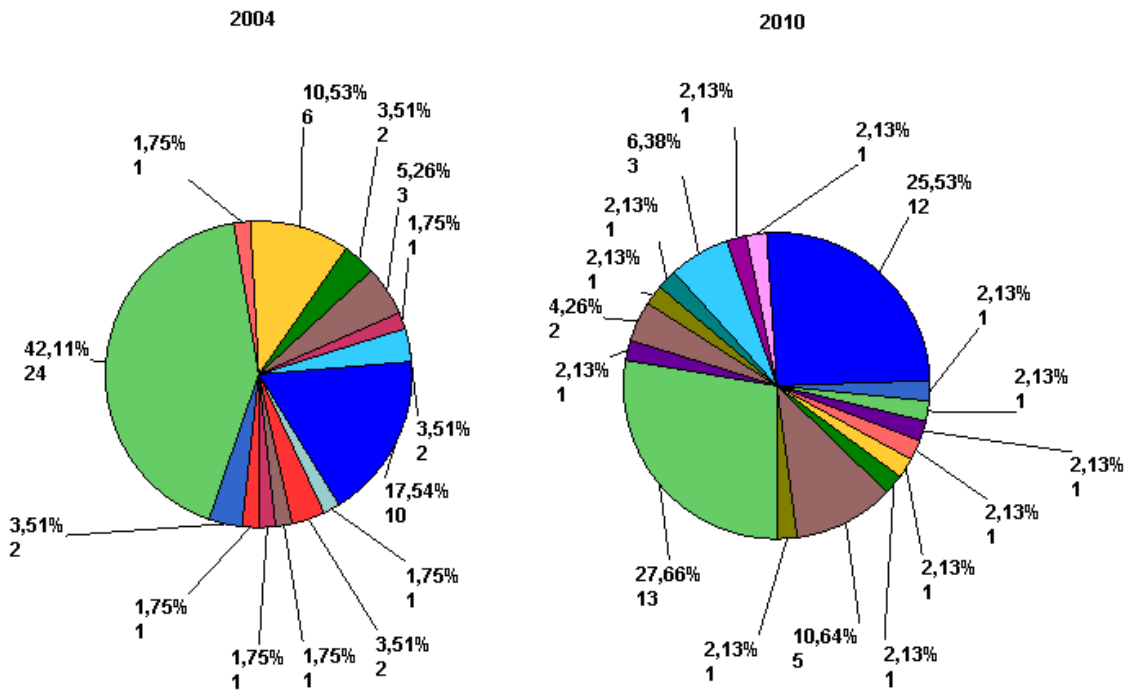
Tudi Cramerjev V je statistično značilen in ima vrednost, ki nam pove, da obstaja razlika v strukturi spremenljivk.

Tabela 11

Koeficient povezanosti, Cramerjev V za organizacijo šole v naravi s planinsko vsebino

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Cramerjev V</i>	0,195	0,007

Vzroki za neorganiziranje šole v naravi s planinsko vsebino

VŠolaVzrokNe

- drugo
- ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specilno opremo
- ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo
- ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo; ker ni interesa s strani učencev, dijakov.
- ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specilano opremo
- ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specilno opremo
- ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specilno opremo, ker ni interesa s strani učencev, dijakov
- ker je dejavnost prenevarna
- ker je dejavnost prenevarna, ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo
- ker je dejavnost prenevarna, ker je organizacija prezahtevna
- ker je dejavnost prenevarna, ker je organizacija prezahtevna, ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo
- ker je organizacija prezahtevna
- ker je organizacija prezahtevna, ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo
- ker je organizacija prezahtevna, ker ni interesa s strani učencev, dijakov
- ker ni interesa s strani učencev, dijakov
- ni možna izvedba
- ni v učnem načrtu šole
- OP, imamo šolo v naravi
- OP. Ker mamu smučarsko in plavalno šolo v naravi
- OP. Nič od naštetega
- OP. Pomanjkanje finančnih sredstev (ker že organiziramo zimsko in plavalno šolo v naravi)
- OP. ker hodimo le v CŠOD in ne organiziramo sami ŠVN
- OP. vsebine PV pri različnih šolah- taborih / medpredmetno povezovanje
- zaradi pomanjkanja strokovnega kadra
- zaradi pomanjkanja strokovnega kadra, ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specilno opremo
- zaradi pomanjkanja strokovnega kadra;

Slika 11. Prikaz vzrokov za neorganiziranje šol v naravi s planinsko vsebino na šolah, kjer poučujejo anketiranci in razlike med letom 2004 in 2010.

V primeru, da je anketirani na vprašanje: »Ali na šoli, na kateri ste zaposleni, organizirate šole v naravi s planinsko vsebino?« odgovoril z »Ne«, je moral odgovoriti na podvprašanje, ki je zahtevalo vzrok za neorganiziranje. Našteti so bili 5 različnih vzrokov:

vzrok 1: zaradi pomanjkanja strokovnega kadra;

vzrok 2: ker je dejavnost prenevarna;

vzrok 3: ker je organizacija prezahtevna;

vzrok 4: ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo;

vzrok 5: ker ni interesa s strani učencev, dijakov.

Na sliki 11 so grafično prikazani vzroki, zaradi katerih na šolah, kjer poučujejo anketirani, ne izvajajo šol v naravi s planinsko vsebino. Med anketiranimi leta 2004, ki so odgovorili z ne, je kar 42,11 % delež takšnih, ki trdijo, da je vzrok za neorganiziranje šol v naravi s planinsko vsebino ta, da dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Z istim odgovorom je še 6 anketiranih, kar je 10,53 %. Torej je skupaj takšnih, ki menijo, da dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo, kar 52,64 %. Deset anketiranih, kar znaša 17,54 %, meni, da je vzrok nezainteresiranost s strani učencev, dijakov. Dva izmed anketiranih, kar je 3,51 %, sta navedla, da je vzrok v neki drugi stvari. Eden anketirani je navedel, da je vzrok pomanjkanje finančnih sredstev, saj predvidena porabijo za organizacijo zimske in plavalne šole v naravi. Dva anketirana, kar znaša 3,51 % delež, navajata kot glavna vzroka: »dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo in nezainteresiranost s strani učencev, dijakov«. Trije anketirani, ki predstavljajo 5,26 % delež, menijo, da je dejavnost prenevarna. Eden meni, da je dejavnost prenevarna in da zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Dva anketiranca, ki tvorita 3,51 % delež, pravita, da je organizacija prezahtevna. Eden anketirani meni, da izvedba ni možna. Eden meni, da je zato tako, ker primanjkuje strokovnega kadra. Eden izmed anketiranih meni, da dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo in da je problem v pomanjkanju strokovnega kadra. Dva anketiranca, kar je 3,51 % delež, pa pravita, da že imajo organizirano šolo v naravi. Eden anketirani pravi, da takšnih vsebin ni v učnem načrtu.

Med anketiranimi v letu 2010 jih večji delež (27,66 %, kar je 13 anketirancev) verjame, da dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo in zato ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino. 12 anketiranih, kar znaša 25,53 % delež, meni, da je glavni vzrok nezainteresiranost s strani učencev ali dijakov. Med anketiranimi je 5 (10,64 %) takšnih, ki menijo, da je dejavnost prenevarna. Trije anketirani, kar znaša 6,38 % delež, menijo, da je

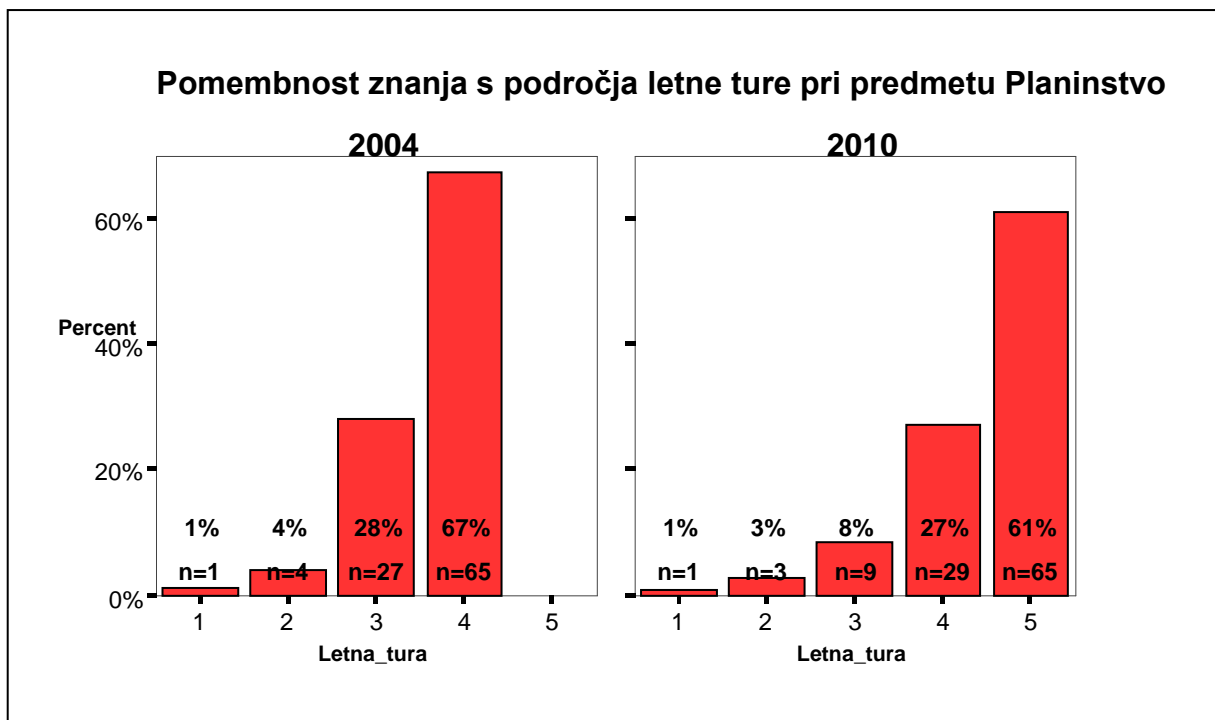
glavni vzrok prezahtevna organizacija. Eden anketirani je zapisal, da že imajo organizirano šolo v naravi. Eden anketirani je kot vzrok za neorganiziranje zapisal, da že imajo smučarsko in plavalno šolo v naravi. Trije anketirani so zapisali, da nobeden od naštetih vzrokov ni pravi. Eden anketirani je napisal, da je vzrok v nečem drugem. Eden izmed anketiranih je napisal, da ne organizirajo sami šol v naravi, ker hodijo v Centre šolskih in obšolskih dejavnosti. Eden anketiranec je napisal, da imajo planinske vsebine pri medpredmetnem povezovanju in taborih in zato ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino. Eden anketirani meni, da je organizacija prezahtevna in da dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Trije anketirani menijo, da je temu tako zaradi pomanjkanja strokovnega kadra. Eden anketirani meni, da je dejavnost prenevarna in organizacija le-te prezahtevna. Eden anketirani meni, da je dejavnost prenevarna, organizacija prezahtevna, poleg tega pa dejavnost zahteva še velika materialna sredstva in specialno opremo. Eden anketirani navaja dva vzroka, prvi je ta, da je organizacija prezahtevna, drugi pa, da dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Zadnji med anketiranimi, ki poučuje na šoli, kjer ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino, pa navaja naslednja: prezahtevna organizacija in nezainteresiranost učencev oz. dijakov.

Kot najpogostejši se je med anketiranimi v letu 2004 pojavil vzrok, ki pravi, da dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo, takšnega mnenja je bilo 34 anketiranih. Drugi najpogostejši vzrok za neorganiziranje šole v naravi s planinsko vsebino je bil nezainteresiranost s strani učencev oz. dijakov. Za ta vzrok se je odločilo 12 anketiranih. Štirje anketirani menijo, da je najpogostejši vzrok ta, da gre za prenevarno dejavnost. Dva anketirana sta se odločila za odgovor, da primanjkuje strokovnega kadra, in prav tako dva za odgovor, da je organizacija takšne šole v naravi prezahtevna. Anketirani v letu 2010 prav tako menijo, da je najpogostejši vzrok za neorganiziranje šole v naravi s planinsko vsebino to, da takšna dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Za ta odgovor se je odločilo 16 anketirancev. Kot drugi najpogostejši vzrok navajajo nezainteresiranost učencev oz. dijakov. Tako meni 13 anketirancev. Osem anketiranih se je odločilo, da je glavni vzrok prezahtevna organizacija. Sedem anketiranih meni, da je glavni vzrok v tem, da je tovrstna dejavnost prenevarna. Trije pa so mnenja, da je vzrok v pomanjkanju strokovnega kadra.

Glede na rezultate lahko povzamemo, da se je tako leta 2004 kot 2010, največ anketirancev odločilo za vzrok, zaradi katerega ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino, ki govori, da ta dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Leta 2004 se je za ta

vzrok odločilo vsega skupaj 52,64 % anketiranih, leta 2010 pa 34 %. Po mnenju anketiranih je drugi najpogostejši vzrok za neorganiziranje planinskih šol v naravi nezainteresiranost s strani učencev oz. dijakov. Leta 2004 je tako menilo 21 % anketirancev, leta 2010 pa 27,6 %. Rezultati kažejo, da so se anketirani v letu 2004 odločili za tretji najpogostejši vzrok, ki pravi, da je dejavnost prenevarna. In sicer je takšnega mnenja 7 % anketirancev. V letu 2010 pa je bil ta vzrok na četrtem mestu po pogostosti, zanj se je odločilo 15 % anketirancev. Tretje mesto med vzroki glede pogostosti pa je v letu 2010 zasedel vzrok, ki pravi, da je organizacija prezahtevna. Le ta je bil zastopan s 17 % deležem. Rezultati ankete iz leta 2004 pa kažejo, da ima ta vzrok enak odstotkovni delež (3,51 %) kot vzrok, ki pravi, da je krivo pomanjkanje strokovnega kadra. V letu 2010 pa je 6,38 % delež izkazoval vzrok: pomanjkanje strokovnega kadra. Preostali anketiranci so navajali svoje razloge (takšne, ki jih ni bilo na anketnem vprašalniku).

Pri dvanajstem vprašanju na anketi so anketiranci odgovarjali s pomočjo vrednostne lestvice. Lestvica je imela na anketnem vprašalniku, izvedenem leta 2004, 4 stopnje (1 – najmanj pomembna in 4 – najbolj pomembna). Anketni vprašalnik leta 2010 pa je imel 5-stopenjsko lestvico, kjer je 1 – najmanj pomembna in 5 – najbolj pomembna. Na sliki 12 je grafičen prikaz za področje letna tura.

Slika 12. Pomembnost znanja s področja letne ture pri predmetu Planinstvo in uporaba tega pri pedagoškem delu ter primerjava med letoma 2004 in 2010.

Tako v letu 2004 kot tudi v letu 2010 je bil eden anketiranih mnenja, da so znanja s področja letne ture, ki jih lahko uporablja pri svojem pedagoškem delu, najmanj pomembna. Na 4-stopenjski lestvici v letu 2004 je bilo 4 % anketiranih za oceno 2. Za oceno 3 se je odločilo 28 % anketirancev. Mnenja, da so znanja s področja letna tura najbolj pomembna in prav tako njihova uporaba v praksi, pa je 67 % anketiranih.

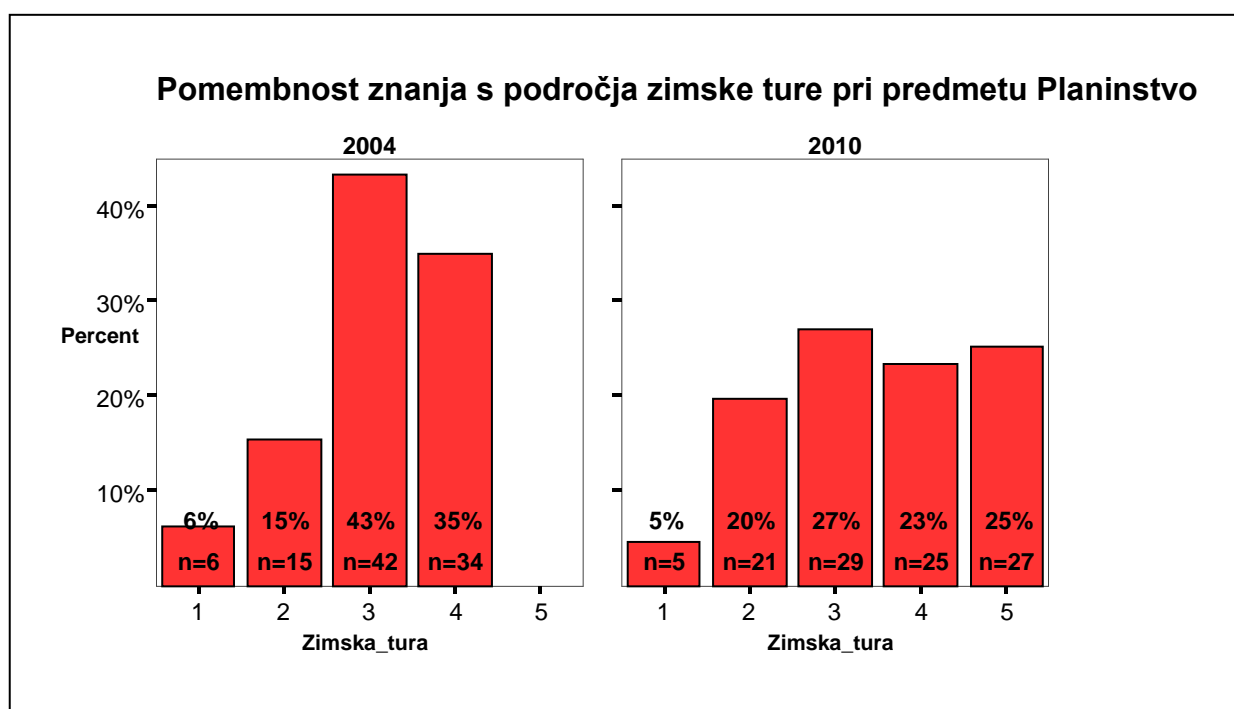
V letu 2010 je na 5-stopenjski lestvici glede pomembnosti znanj, pridobljenih na letni turi, 3 % anketiranih označilo drugo stopnjo. Za tretjo stopnjo se je odločilo 8 % anketirancev, za četrto 27 %, medtem ko je 61 % anketiranih menilo, da so znanja s področja letne ture najbolj pomembna.

Tabela 12

Somersov D glede pomembnosti znanja s področja letne ture

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Somersov D</i>	0,527	0,000

Iz tabele 12 je razvidna vrednost koeficienta Somersov D 0,527, ki kaže na srednjo stopnjo povezanosti. Statistična značilnost je manjša od stopnje tveganja $p < 0,05$, saj je 0,000. Ker ni stopnje tveganja, obdržimo deseto ničelno hipotezo, ki pravi, da sta deleža anketiranih po tem, kako pomembna se jim zdijo pridobljena znanja pri letni turi, v letu 2004 in 2010 enaka.

Slika 13. Pomembnost znanja s področja zimske ture (turno smučanje) pri predmetu Planinstvo in njegova uporaba pri pedagoškem delu ter primerjava med letom 2004 in 2010.

Na sliki 13 vidimo, da je leta 2004 bilo 6 % anketiranih mnenja, da so znanja pridobljena pri turnem smučanju v okviru predmeta Planinstvo najmanj pomembna. 15 % jih je pomembnost na 4-stopenjski lestvici označilo z 2. Anketiranih, ki so označili 3. stopnjo, je bilo 43 %. Medtem ko pa je bilo 35 % anketirancev mnenja, da so ta znanja najbolj pomembna.

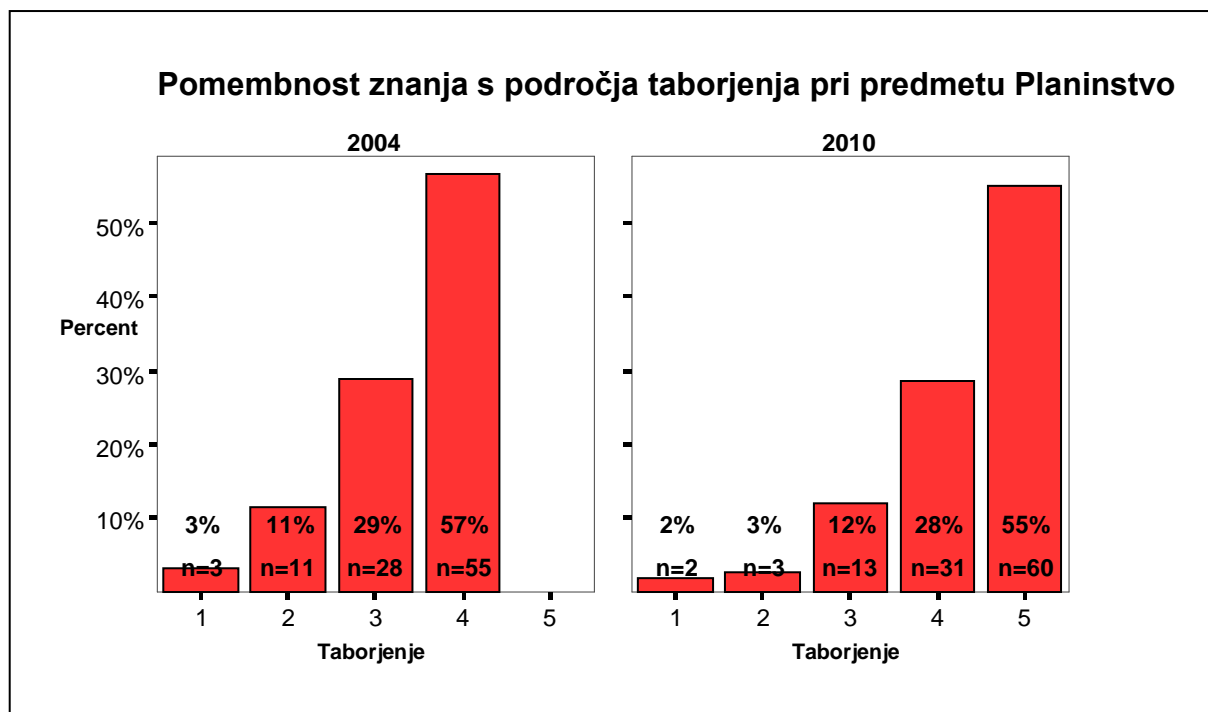
V letu 2010 je 5 % anketirancev označilo znanja s področja turnega smučanja kot najmanj pomembna. 20 % jih je na 5-stopenjski lestvici podalo oceno 2. Srednje pomembna so se zdela znanja anketiranim, ki so označili 3. stopnjo, takšnih je bilo 27 %. Za 23 % anketiranih so ta znanja precej pomembna, na 5-stopenjski lestvici so podali oceno 4. 25 % anketiranih pa je menilo, da so znanja s področja zimske ture najbolj pomembna.

Tabela 13

Somersov D glede pomembnosti znanja s področja zimske ture

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Somersov D</i>	0,146	0,019

Iz tabele 13 je razvidna vrednost koeficienta Somersov D 0,146, ki kaže na nizko stopnjo povezanosti. Statistična značilnost je manjša od stopnje tveganja $p < 0,05$, saj je 0,019. Tako obdržimo enajsto ničelno hipotezo, ki pravi, da sta deleža anketiranih po tem, kako pomembna se jim zdijo pridobljena znanja pri zimski turi, v letu 2004 in 2010 enaka.

Slika 14. Pomembnost znanja s področja taborjenja pri predmetu Planinstvo in njegova uporaba pri pedagoškem delu ter primerjava med letom 2004 in 2010.

Rezultati anketnega vprašalnika opravljenega v letu 2004 kažejo, da je 3 % anketiranih menilo, da so znanja s področja taborjenja najmanj pomembna. Na sliki 14 vidimo tudi, da je bilo 11 % anketirancev, ki so menili, da so znanja s področja taborjenja manj pomembna (stopnja 2 od 4). 29 % anketiranih je označilo 3. stopnjo od štirih. Večina anketiranih (57 %) je označilo 4. stopnjo (najbolj pomembna).

V letu 2010 sta 2 % anketirancev menila, da so znanja s področja taborjenja najmanj pomembna. 3 % anketiranih je menilo, da so manj pomembna (2. stopnja od 5). Med anketiranimi je bilo 12 % takšnih, ki so ocenili znanja s področja taborjenja za srednje pomembna (3. stopnja od 5). 28 % anketiranih je označilo 4. stopnjo od petih možnih. 55 % pa jih je označilo peto stopnjo.

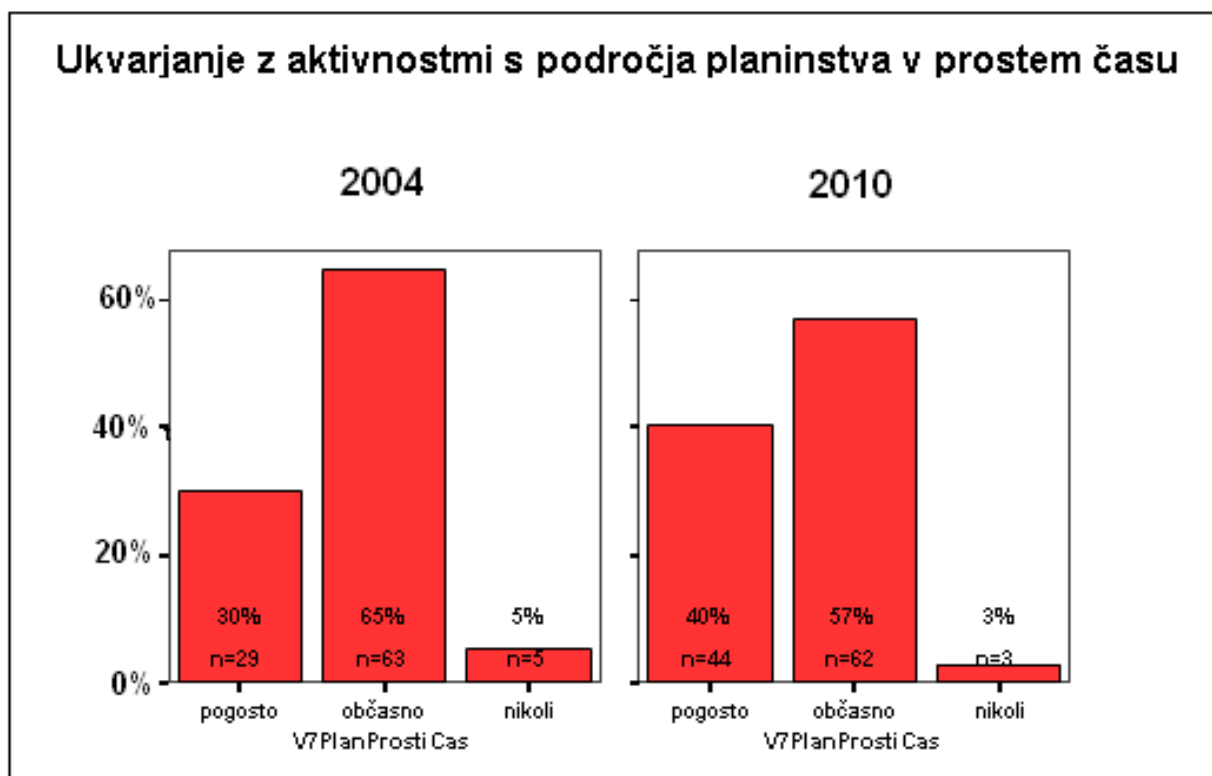
Tabela 14

Somersov D glede pomembnosti znanja s področja taborjenja

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Somersov D</i>	0,486	0,000

Iz tabele 14 je razvidna vrednost koeficienta Somersov D 0,486, ki kaže na srednjo stopnjo povezanosti. Statistična značilnost je manjša od stopnje tveganja $p < 0,05$. Tako lahko brez stopnje tveganja obdržimo dvanajsto ničelno hipotezo, ki pravi, da sta deleža anketiranih po tem, kako pomembna se jim zdijo pridobljena znanja na taborjenju, v letu 2004 in 2010 enaka.

Trinajsto vprašanje je od anketiranca želelo izvedeti, ali se v prostem času ukvarja z aktivnostmi s področja planinstva. Rezultati so prikazani na sliki 15.

Slika 15. Ukvarjanje z aktivnostmi s področja planinstva v prostem času in primerjava med letom 2004 in 2010.

Rezultati anketnega vprašalnika iz leta 2004 kažejo, da se v svojem prostem času nikoli ne ukvarja z aktivnostmi s področja planinstva 5 anketirancev, kar znaša 5 % delež. Leta 2010 je takšnih anketirancev manj, in sicer le trije, kar je 3 % delež. Takšnih, ki se v svojem prostem času pogosto ukvarjajo s planinskimi aktivnostmi, je bilo pri anketiranju v letu 2004 29, le to pa je 30 %. V letu 2010 pa je bilo takšnih 44, kar znese 40 % delež. Leta 2004 je bilo anketiranih, ki se v svojem prostem času občasno ukvarjajo s planinskimi aktivnostmi, 65 %, kar je 63 ljudi. V letu 2010 pa je bilo tovrstnih anketirancev 62 (57 %).

Delež tistih, ki v svoj prosti čas pogosto vključujejo aktivnosti s področja planinstva, je leta 2010 za 10 % višji kot leta 2004. Hkrati pa je leta 2010 v primerjavi z letom 2004 tudi manjši delež takšnih, ki se v prostem času nikoli ne ukvarjajo z aktivnostmi s področja planinstva. Ta delež se je zmanjšal iz 5 % na 3 %. Leta 2010 je povečan delež teh, ki se pogosto ukvarjajo s

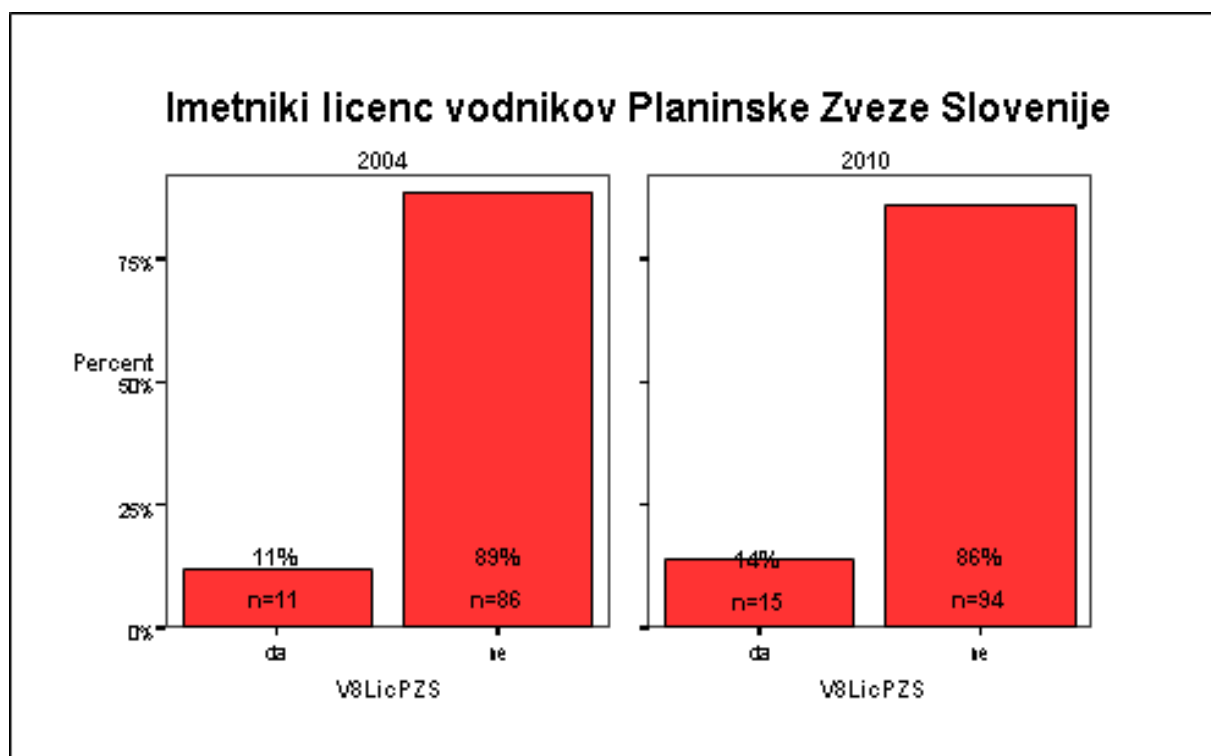
planinskimi aktivnostmi v svojem prostem času, na račun zmanjšanja deleža teh, ki se občasno ukvarjajo s tovrstnimi aktivnostmi.

Tabela 15

Cramerjev V glede ukvarjanja z aktivnostmi s področja planinstva v prostem času

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Cramerjev V</i>	0,119	0,238

Iz tabele 15 je razvidna vrednost koeficienta Cramerjev V 0,119, ki kaže na nizko stopnjo povezanosti. Statistična značilnost je večja od stopnje tveganja $p < 0,05$. Tako trinajsto ničelno hipotezo, ki pravi, da sta deleža anketiranih glede pogostosti ukvarjanja z aktivnostmi s področja planinstva v prostem času v letu 2004 in 2010 enaka, zavrnilo. Sprejmemo pa alternativno hipotezo, ki pravi, da deleža anketiranih glede pogostosti ukvarjanja z aktivnostmi s področja planinstva v prostem času v letu 2004 in 2010 nista enaka.

Slika 16. Lastniki katere od licenc vodnikov Planinske Zveze Slovenije in primerjava med letom 2004 in 2010.

Med anketiranimi leta 2004 je bilo 89 % takšnih, ki niso imeli katerekoli vodniške licence v okviru Planinske zveze Slovenije (odslej PZS). Leta 2010 je bilo brez licence 86 % anketiranih. Medtem ko je bilo leta 2004 11 % anketiranih z eno izmed licenc vodnikov PZS, jih je bilo leta 2010 14 %. Na sliki 16 je vidna velika podobnost med letoma 2004 in 2010 v količini anketiranih, ki so lastniki katere izmed licenc vodnikov PZS. Med letoma 2004 in 2010 je pri primerjanju količine anketiranih, ki imajo katero izmed licenc vodnika PZS, le 3 % razlika. Leta 2004 je 11 anketiranih z eno izmed licenc, v letu 2010 pa jih je 15, kar je 3 % več. Deleža anketiranih, ki imajo katero izmed licenc vodnikov PZS, sta med letoma 2004 in 2010 različna.

Tabela 16

Cramerjev V glede imetja katerekoli izmed licenc vodnika Planinske zveze Slovenije

Analiza	Vrednost	Sig. (p)
<i>Cramerjev V</i>	0,036	0,677

Iz tabele 16 je razvidna vrednost koeficienta Cramerjev V 0,036, ki kaže na zelo nizko stopnjo povezanosti. Statistična značilnost je večja od stopnje tveganja $p < 0,05$. Tako štirinajsto ničelno hipotezo, ki pravi, da sta deleža med anketiranimi, ki imajo katero izmed licenc planinskega vodnika, v letu 2004 in 2010 enaka, zavrnemo. Sprejmemo pa alternativno hipotezo, ki pravi, da deleža anketiranih, ki imajo katero izmed licenc planinskega vodnika, v letu 2004 in 2010 nista enaka.

Izmed anketiranih leta 2004 so štiri katero izmed licenc pridobili na fakulteti, medtem ko jih je sedem licence pridobilo preko planinskega društva pri PZS.

V letu 2010 pa je anketirancev, ki so licenco pridobili na fakulteti, deset, pet pa jih je licenco pridobilo preko planinskega društva pri PZS. Dva anketiranca pa sta eno licenco dobila na fakulteti, nadaljnje pa v okviru PZS.

4. RAZPRAVA

4.1 Splošni podatki o anketirancih

S pomočjo analize rezultatov smo ugotovili, da ne moremo govoriti o podobnem razmerju v spolu med anketiranci v letu 2004 in v letu 2010. Med anketiranimi leta 2004 so z 63,92 % prevladovali moški, žensk pa je bilo le dobrih 36 %. Leta 2010 pa je bilo skoraj 46 % moških in dobrih 54 % žensk. Deleža moških in žensk v letu 2004 in 2010 nista enaka.

Pri anketiranih smo tudi ugotavljali njihovo stopnjo izobrazbe. Anketirani z višjo stopnjo izobrazbe so v letu 2004 predstavljali 24,7 % delež, v letu 2010 pa 19,3 %. V letu 2004 je bilo 75,3 % anketiranih z visoko ali univerzitetno stopnjo izobrazbe. V letu 2010 pa je bilo takšnih 78,9 %. Poleg tega sta bila v letu 2010 med anketiranci še 2 z dokončanim magisterijem ali doktoratom. Na podlagi analize podatkov lahko rečemo, da so anketiranci med letoma 2004 in 2010 precej podobni glede stopnje izobrazbe.

Med športnimi pedagogi, ki so leta 2004 odgovarjali na anketo, je bilo dobrih 65 % takšnih, ki so poučevali na osnovni šoli, v letu 2010 pa 81,5 %. Na srednjih šolah je leta 2004 poučevalo 32,6 % anketiranih, leta 2010 pa je bilo takšnih 17,6 %. Leta 2004 sta 2 izmed vseh anketiranih poučevala na šoli s prilagojenim programom. V letu 2010 pa je eden izmed anketiranih poučeval na fakulteti. Leta 2004 je bilo v primerjavi z letom 2010 za približno 16 % manj pedagogov, ki so poučevali na osnovnih šolah. V letu 2010 je bilo med anketiranimi 17,59 % takšnih, ki so poučevali na srednjih šolah, kar pa je skoraj za polovico manj kot šest let poprej, ko je bilo takšnih 32,61 %. Poleg tega sta bila leta 2004 dva anketiranca zaposlena na šoli s prilagojenim programom, medtem ko med anketiranci iz leta 2010 zaposlenega na tovrstni šoli ni bilo. Prav tako pa je bil eden izmed anketiranih v letu 2010 zaposlen na fakulteti, v letu 2004 pa anketiranca, ki bi bil zaposlen na fakulteti, ni bilo. V obeh letih torej prevladujejo anketiranci, ki poučujejo na osnovnih šolah, saj je teh šol po Sloveniji največ. Velik delež je tudi pedagogov, ki poučujejo na srednjih šolah. Med anketiranci iz leta 2004 in leta 2010, ki poučujejo na osnovnih in srednjih šolah, je razlika le v deležu teh.

Če pogledamo dolžino delovne dobe v vzgoji in izobraževanju, ugotovimo, da je bilo največ anketiranih z delovno dobo do 5 let, tako v letu 2004 (39,18 %) kot tudi v letu 2010 (44,44 %). Anketiranih z dolžino delovne dobe 6 do 10 let je bilo v letu 2004 14,43 %, v letu 2010 pa 13,89 %. Športnih pedagogov, ki so imeli med 11 in 15 leti delovne dobe, je bilo leta 2004 23,71 %, leta 2010 pa je bilo takšnih 16,67 %. Z dolžino delovne dobe 16 do 20 let je bilo leta 2004 13,4 % anketirancev, leta 2010 pa 16,67 %. Takšnih z več kot 20 let delovne dobe pa je bilo leta 2004 9,28 %, leta 2010 pa 8,33 %. Največja razlika med letoma 2004 in 2010 obstaja med anketiranimi, ki imajo delovno dobo med 11 in 15 let. Ta razlika pa je 7 %. Razlike med deleži anketirancev, ki imajo isto dolžino delovne dobe, so med letoma 2004 in 2010 majhne. Zaradi tolikšne podobnosti med rezultati lahko sklepamo, da gre za dve različni skupini med leti 2004 in 2010. Saj bi v primeru, da bi bila leta 2010 v povprečju daljša delovna doba med anketiranci za približno 5 let, lahko šlo za iste merjence, ki so opravljali anketni vprašalnik že leta 2004.

Pri analizi podatkov raznolikosti v strokovnih nazivih smo ugotovili naslednje. Leta 2004 je bilo 34,48 % anketiranih z nazivom mentor, leta 2010 je takšnih bilo 26 %. Anketiranih z nazivom svetovalec je bilo leta 2004 63,22 %, šest let kasneje pa 54 %. Svetnika sta bila leta 2004 le 2 in predstavljata 2,3 % delež. V letu 2010 pa je z nazivom svetnik bilo 20 % anketiranih. Anketiranci se med leti 2004 in 2010 v povprečju razlikujejo v stopnji naziva, še največja razlika je v deležu svetnikov, ki znaša med letoma 2004 in 2010 17,7 %.

Pri ugotavljanju, v katerih regijah po Sloveniji poučujejo anketirani, smo ugotovili naslednje. Leta 2004 so anketirani poučevali v 11 različnih regijah, največ (26,8 %) jih je poučevalo v Savinjski regiji. Leta 2010 pa je bilo različnih regij 10, najbolj zastopana pa je bila Osrednjeslovenska z 30,56 %. Leta 2010 je bilo iz Savinjske regije 7,41 % anketiranih. V letu 2004 jih je 24,74 % poučevalo v Osrednjeslovenski regiji. Anketiranih iz Podravske regije je bilo leta 2004 4,12 %, leta 2010 pa 5,56 %. V Gorenjski regiji poučuje 11,34 % delež anketiranih leta 2004 in 22,22 % delež leta 2010. Leta 2004 je delež anketiranih, ki poučujejo v Goriški regiji, 6,19 %, leta 2010 pa je delež teh 11,11 %. Iz Obalno-kraške regije je bilo leta 2004 3,09 % anketiranih, v letu 2010 pa 8,33 %. Iz Koroške regije je bilo leta 2004 7,22 % anketiranih, leta 2010 pa 2,78 %. Iz jugovzhodne Slovenije je bilo leta 2004 7,22 % anketiranih, leta 2010 pa je bil le eden, kar znaša 0,93 % delež. Iz Pomurske regije je leta 2004 bil le eden anketiranec, kar je 1,03 %, leta 2010 pa je delež teh znašal 3,7 %. Leta 2004 je bilo 4,12 % anketiranih, ki so poučevali v Spodnjeposavski regiji, leta 2010 pa je bilo

takšnih 2,78 %. V letu 2004 je med anketiranimi bilo 4,12 % takšnih, ki so poučevali v Notranjsko-kraški regiji, leta 2010 pa je bilo takšnih 4,63 %. Razlike v količini anketirancev po tem, v katerih regijah poučujejo, so med letoma 2004 in 2010 očitne.

Če primerjamo splošne podatke anketirancev med leti 2004 in 2010, ugotovimo, da je med anketiranimi v letu 2004 bil večinski delež moških, medtem ko je v letu 2010 nekoliko več žensk. Pri stopnji izobrazbe lahko govorimo o precejšnji podobnosti med anketiranimi. V obeh letih je pri stopnji izobrazbe večina anketiranih z visoko ali univerzitetno izobrazbo. Prav tako je podoben delež (slaba četrtina) z višjo stopnjo izobrazbe. Očitne pa so razlike, če primerjamo delovna mesta oz. šole, na katerih poučujejo anketirani v letu 2004 in 2010. V obeh letih med anketiranimi prevladujejo tisti, ki so zaposleni na osnovnih šolah, vendar je takšnih v letu 2010 kar za 16 % več. Velika razlika je tudi v deležu anketiranih, ki poučujejo na srednjih šolah. Leta 2004 je teh skoraj za polovico več kot pa leta 2010. Pri primerjavi rezultatov o dolžini delovne dobe v vzgoji in izobraževanju je bilo ugotovljeno, da so razlike med deleži anketiranih z določenimi delovnimi dobami med leti 2004 in 2010 zelo majhne. Razlike so med deleži anketiranih po nazivu, ki ga imajo. Tako v letu 2004 kot tudi v letu 2010 je večinski delež svetovalcev, na drugem mestu po pogostosti so mentorji, nato pa svetniki. A vendar je med anketiranimi leta 2010 kar za dobrih 17 % večji delež svetnikov kot šest let poprej. Če gledamo primerjavo med letoma 2004 in 2010, je količina športnih pedagogov glede regije, v kateri poučujejo, raznolika.

4.2 Vsebina o planinstvu

4.2.1 Pomembnost vsebine predmeta Planinstvo za delo

Ugotovili smo, da se je v šestih letih med športnimi pedagogi za slabih 7 % povečal delež tistih, ki menijo, da je vsebina predmeta Planinstvo zelo pomembna za njihovo delo. Precej manjše je povečanje (cca 2 %) anketiranih, ki menijo, da so vsebine predmeta za njihovo delo pomembne. V šestih letih je prišlo do upada števila anketiranih, ki menijo, da je vsebina predmeta Planinstvo srednje pomembna in tistih, ki menijo, da je vsebina predmeta Planinstvo za njihovo delo manj pomembna.

Deleža anketiranih po mnenju glede pomembnosti predmeta Planinstvo za njihovo delo v letu 2004 in 2010 nista enaka. V šestih letih je prišlo do spremembe, ki kaže na to, da vedno več športnih pedagogov meni, da so vsebine pri predmetu Planinstvo, ki so ga bili deležni v času izobraževanja, pomembne za njihovo delo.

4.2.2 Organizacija športnih dni s planinsko vsebino

Na šolah, kjer so zaposleni anketirani, je v letu 2010 viden za 2,5 % večji delež tistih šol, ki organizirajo športne dneve s planinsko vsebino. Prav tako je v letu 2010 za 2,5 % manjši delež anketiranih, ki so zaposleni na šolah, ki ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino.

Deleža glede organizacije športnih dni s planinsko vsebino med leti 2004 in 2010 nista enaka, saj je v letu 2010 prišlo do majhnega povečanja števila šol, ki organizirajo športne dni s planinsko vsebino.

4.2.3 Vzroki za neorganiziranje športnih dni s planinsko vsebino

Med anketiranimi v letu 2004 in v letu 2010 obstajajo razlike v vzrokih za neorganiziranje športnih dni s planinsko vsebino. Med tistimi, ki so bili anketirani v letu 2004, jih je 6 odgovorilo, da na šolah, kjer so zaposleni, ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino. V letu 2010 so bili 4 takšni. Tako v letu 2004 kot v letu 2010 je večina teh navajala več vzrokov za neorganiziranje športnih dni s planinsko vsebino.

Vzroki 2004:

vzrok 1: zaradi pomanjkanja strokovnega kadra; 2 anketirana

vzrok 2: ker je dejavnost prenevarna; 1 anketirani

vzrok 3: ker je organizacija prezahtevna; nihče

vzrok 4: ker športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih; 3 anketirani

vzrok 5: ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo; 3 anketirani

- Dodan vzrok: ker imamo v programu druge vsebine; 1 anketirani

Vzroki 2010:

vzrok 1: zaradi pomanjkanja strokovnega kadra; nihče

vzrok 2: ker je dejavnost prenevarna; 3 anketirani

vzrok 3: ker je organizacija prezahtevna; 2 anketirana

vzrok 4: ker športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih; nihče

vzrok 5: ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo; 1 anketirani

Najpogostejša vzroka za neorganiziranje športnih dni s planinsko vsebino v letu 2004 sta bila: »ker športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih« in »ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo«. V čem je torej problem, če športni dan s planinsko vsebino traja dlje časa? Verjetno se skrivajo za tem finančni razlogi, naj bo športni dan čim krajši, da ne bo potrebno učiteljem plačati dnevnic. Drugi najpogostejši vzrok je bil: »zaradi pomanjkanja strokovnega kadra«. Eden anketirani se je odločil za vzrok: »ker je dejavnost prenevarna«. V letu 2010 je bil najpogostejši vzrok za neorganiziranje: »ker je dejavnost prenevarna«. Drugi najpogostejši je bil: »ker je organizacija prezahtevna«. Eden izmed njih pa meni, da ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino zaradi tega, ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo. Zagotovo so materialna sredstva problem, kadar je potrebno organizirati športni dan s planinsko vsebino. Poleg tega šole nimajo zadostnih sredstev za te namene, kakor navaja Saje (2010). A vendar menim, da je mogoča povezava z lokalnimi planinskimi društvi, ki imajo tovrstno opremo in tudi radi priskočijo na pomoč.

Vidimo, da se vzroki med letoma 2004 in 2010 precej razlikujejo. Leta 2004 je bil največji problem v tem, da takšen športni dan traja dlje časa in ker je potrebna specialna oprema ter veliko materialnih sredstev. Anketirani v letu 2010 ne vidijo tovrstnih vzrokov za neorganiziranje športnih dni s planinsko vsebino, temveč menijo, da so te dejavnosti prenevarne in je organizacija le-teh prezahtevna.

4.2.4 Organizacija šole v naravi s planinsko vsebino

Leta 2010 je med anketiranci kar za 19 % večji delež tistih, katerih šole organizirajo šole v naravi s planinsko vsebino. Poleg tega pa se je v šestih letih zmanjšal delež anketiranih, katerih šole ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino, in sicer iz 67 % na 47,7 %, kar je dobrih 19 % manj.

Leta 2010 je v primerjavi z letom 2004 prišlo do povečanja števila šol, ki organizirajo šole v naravi. Poleg tega pa se je zmanjšalo število šol, ki ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino, kar je v bistvu posledica prejšnje spremembe.

4.2.5 Vzroki za neorganiziranje šol v naravi s planinsko vsebino

Anketiranih, ki so leta 2004 odgovorili, da na šolah, kjer so zaposleni, ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino, je bilo 65. V letu 2010 pa je bilo takšnih 51. Precej anketiranih je navajalo več vzrokov za neorganiziranje šol v naravi s planinsko vsebino.

Vzroki 2004:

vzrok 1: zaradi pomanjkanja strokovnega kadra; 2 anketirana

vzrok 2: ker je dejavnost prenevarna; 4 anketirani

vzrok 3: ker je organizacija prezahtevna; 2 anketirana

vzrok 4: ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo; 34 anketiranih

vzrok 5: ker ni interesa s strani učencev, dijakov; 12 anketiranih

- Dodani vzroki: - vzrok je v neki drugi stvari; 2 anketirana
  - pomanjkanje finančnih sredstev, saj predvidena porabijo za organizacijo zimske in plavalne šole v naravi; 1 anketirani
  - izvedba ni možna; 1 anketirani
  - že imamo organizirano šolo v naravi; 2 anketirana
  - vsebin ni v učnem načrtu; 1 anketirani

Vzroki 2010:

vzrok 1: zaradi pomanjkanja strokovnega kadra; 3 anketirani

vzrok 2: ker je dejavnost prenevarna; 7 anketiranih

vzrok 3: ker je organizacija prezahtevna; 8 anketiranih

vzrok 4: ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo; 16 anketiranih

vzrok 5: ker ni interesa s strani učencev, dijakov; 13 anketiranih

- Dodani vzroki: - vzrok je v neki drugi stvari; 1 anketirani
- že imamo organizirano šolo v naravi; 2 anketirana
- nobeden vzrok ni pravi; 3 anketirani
- ne organiziramo sami šol v naravi, ker hodimo v Centre šolskih in obšolskih dejavnosti; 1 anketirani
- imamo planinske vsebine pri medpredmetnem povezovanju in taborih in zato ne organiziramo šol v naravi s planinsko vsebino; 1 anketirani

Najpogostejši vzrok za neorganiziranje šol v naravi s planinsko vsebino v letu 2004 je: »ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo«. Drugi najpogostejši vzrok pa je bil: »ker ni interesa s strani učencev, dijakov«. Nekaj anketirancev še navaja, da je vzrok za neorganiziranje šol v naravi: »ker je dejavnost prenevarna«. Kot ne ravno pogosta vzroka pa se pojavita: »zaradi pomanjkanja strokovnega kadra« in »ker je organizacija prezahtevna«. Poleg tega pa je še nekaj anketirancev navedlo druge vzroke.

Leta 2010 je bil najpogostejši vzrok enak kot leta 2004, torej: »ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo«. Na drugem mestu je bil prav tako kot šest let poprej vzrok: »ker ni interesa s strani učencev, dijakov«. Vzrok: »ker je organizacija prezahtevna«, je po pogostosti dosegel tretje mesto. Vzrok: »ker je dejavnost prenevarna«, je bil nekoliko manj pogost. Kot najmanj pogost pa je bil vzrok: »zaradi pomanjkanja strokovnega kadra«.

Najpogostejši vzrok za neorganiziranje šol v naravi je v letu 2004 in 2010: »ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo«. Prav tako je isti drugi najpogostejši vzrok, ki pa je: »ker ni interesa s strani učencev, dijakov«. Glavni vzroki za neorganiziranje šol v naravi torej ostajajo isti. Obstaja pa nekaj razlik med letoma 2004 in 2010, in sicer v deležu anketirancev, ki menijo, da je to zaradi tega, ker je organizacija prezahtevna oz. ker je dejavnost prenevarna.

4.2.6 Pomembnost znanja predmeta Planinstvo (letna tura, zimska tura in taborjenje) in njegova uporabnost pri pedagoškem delu

4.2.6.1 Pomembnost znanja s področja »letna tura«

Največji delež anketiranih leta 2004 kot tudi leta 2010 je označil znanja s področja letne ture za najbolj pomembna. V obeh letih je ta ocena na lestvici zasedla večji delež od 60 %. Približno enak delež (leta 2004 je 28 %, leta 2010 je 27 %) anketiranih je menilo, da so ta znanja nekoliko manj pomembna od najvišje ocene na lestvici. Le nekaj odstotkov anketiranih pa je menilo, da so tovrstna znanja manj oz. najmanj pomembna.

Ugotovili smo, da se znanja s področja letne ture in njihova uporabnost pri pedagoškem delu zdijo anketiranim v letu 2004 in tistim v letu 2010 skoraj povsem enako pomembna.

4.2.6.2 Pomembnost znanja s področja »zimska tura«

V letu 2004 je največji delež anketiranih označil znanja s področja zimske ture za eno stopnjo manj kot najbolj pomembna. Anketirani, katerim se zdijo znanja s področja zimske ture najbolj pomembna, pa so dosegli drugi največji delež. Precej manj je anketiranih, ki sem jim zdijo ta znanja manj in najmanj pomembna. Leta 2010 na lestvici za pomembnost znanj s področja zimske ture nobena ocena, razen najmanj pomembna, vidno ne izstopa. V tem letu je največji delež anketiranih, ki sem jim zdijo znanja s področja zimske ture srednje pomembna. Za 2 % manjši delež tvorijo anketiranci, katerim se zdijo ta znanja najbolj pomembna. Ocena 2 in ocena 4 pa je približno enako zastopana kot leta 2004.

V letu 2004 je večji delež anketiranih, ki menijo, da so znanja s področja zimske ture in njihova uporaba v praksi najbolj pomembna, kot leta 2010. Leta 2004 je takšnih, ki menijo, da so znanja s področja zimska tura srednje pomembna (ocena 2 ali 3), 58 %. Leta 2010 pa je takšnih, ki se jim zdijo tovrstna znanja srednje pomembna (ocena 2, 3 ali 4) 70 %. V obeh letih je najmanjši delež anketirancev, ki menijo, da so znanja pridobljena na zimski turi, najmanj pomembna.

V obdobju šestih let (od 2004 do 2010) je nekoliko padel delež športnih pedagogov, ki menijo, da so znanja s področja zimska tura in njihova uporaba v praksi najbolj pomembna. Povečal pa se je delež tistih, ki menijo, da so tovrstna znanja srednje pomembna.

4.2.6.3 Pomembnost znanja s področja »taborjenja«

Večinski delež anketirancev leta 2004 je podal odgovor, da so znanja s področja taborjenja najbolj pomembna. Skoraj za polovico manjši delež anketiranih je glede pomembnosti znanj s področja taborjenja označil oceno 3 od 4. Zelo podobni so rezultati v letu 2010, kjer pa je večinski delež (za 2 % manjši kot leta 2004) anketirancev podal odgovor, da so znanja s področja taborjenja najbolj pomembna. Za 1 % v primerjavi z letom 2004 pa je manjši delež tistih, ki so podali oceno 4 od 5. Delež anketiranih, ki se jim zdijo znanja s področja taborjenja manj in najmanj pomembna, pa je v letu 2004 in 2010 zelo podoben.

Glede pomembnosti znanj s področja taborjenja in uporabe le-teh v praksi smo ugotovili, da med leti 2004 in 2010 ni bistvenih razlik. Leta 2004 kot tudi leta 2010 so znanja s področja taborjenja za športne pedagoge enako pomembna.

4.2.7 Ukvarjanje z aktivnostmi s področja planinstva v prostem času

V letu 2004 je bilo 5 % anketiranih športnih pedagogov, ki se nikoli ne ukvarjajo z aktivnostmi s področja planinstva v svojem prostem času. 65 % je bilo takšnih, ki se občasno ukvarjajo, 30 % pa pogosto. Od leta 2004 do leta 2010 je padel delež anketiranih, ki se nikoli ne ukvarjajo s temi aktivnostmi v svojem prostem času za 2 %, kar je zelo malo. Za 8 % je padel delež tistih, ki se s temi aktivnostmi ukvarjajo občasno. V letu 2010 pa se je za 10 % povečalo število športnih pedagogov, ki se pogosto ukvarjajo z aktivnostmi s področja planinstva v svojem prostem času.

4.2.8 Imetniki katere izmed licenc vodnikov Planinske Zveze Slovenije in kje so le to pridobili

Med anketiranimi leta 2004 je bilo takšnih, ki so imeli katero izmed licenc vodnikov Planinske zveze Slovenije (odslej PZS), 11 %. Leta 2010 pa se je delež teh dvignil za 3 %.

Z analizo rezultatov anketnega vprašalnika, opravljenega leta 2004, smo ugotovili, da so štirje anketiranci katero izmed licenc pridobili na fakulteti, medtem ko jih je sedem licence pridobilo preko planinskega društva pri PZS.

V letu 2010 pa je večji delež takšnih, ki so licenco pridobili na fakulteti, le-teh je deset. Pet pa jih je licenco pridobilo preko planinskega društva pri PZS. Dva anketiranca pa sta eno licenco dobila na fakulteti, nadaljnje pa v okviru PZS.

5. SKLEP

Človek je skozi zgodovino nenehno spreminjal svoj odnos do narave. Spreminjali so se tudi cilji tistih, ki so zahajali v gorati svet. Sprva se je človek gora bal, saj ni razumel naravnih pojavov, ki so bili v gorah mnogo bolj intenzivni. V času nomadskega načina življenja, vojaških pohodov in trgovanja, so gore predstavljale oviro, ki jo je bilo potrebno premagati. V zgodovini pa je napočil tudi čas, ko se je človek v gore umikal pred sovražniki (Rotovnik, 2005).

Danes v gore ne zahajamo zaradi vojaških pohodov ali preseljevanja ljudstev, temveč nas v gore vlečejo različni motivi. Burnik (2009) navaja nekaj najpogostejših: želja po odkrivanju neznanega, strokovno raziskovalni in znanstveni motivi, zdravstveni motivi (gibanje v naravi, sprostitve), športno storilnostni motiv (športni dosežek, premagovanje samega sebe), želja po dogodivščinah, socialni motivi, želja po kompenzaciji (nadmestila za neuspehe v vsakdanjem življenju) in želja po identifikaciji (pozitivna samopodoba). Poleg tega pa se človek tudi danes umika v gore, a ne pred zavojevalci, temveč beži v samoto in se umika težavam, ki jih prinaša hiter življenjski slog in stresna delovna mesta.

Z naravo je človek povezan od začetka svojega obstoja. Narava in gibanje v njej, človeka pomirjata, napolnita ga z novo »življenjsko energijo«. Tudi otrok rad zahaja v gore, a ga za razliko od odraslega vlečejo v gore nekoliko drugačni motivi: naravne lepote, želja po dogodivščinah in želja po uveljavljanju (Burnik, 2009).

Planinstvo je športna dejavnost, ki ima vpliv na celosten razvoj otroka. Ugotovljeno je bilo, da je intenzivnost obremenitve otrok pri hoji navkreber relativno velika (Jereb idr., 2003). Torej lahko s planinsko dejavnostjo v veliki meri vplivamo na funkcionalne sposobnosti otrok.

Vidimo, da je planinstvo kot dejavnost zelo koristna in nepogrešljiva v času otrokovega odraščanja. Uvid v dejansko prisotnost planinskih vsebin in kako se časovno spreminja njihova zastopanost v šolah, pa je predmet tega diplomskega dela. In sicer nas zanima, kakšna je bila vključenost planinskih vsebin v šolske programe leta 2004 in kakšna leta 2010.

To smo ugotavljali z anketnim vprašalnikom. Prvič je bil opravljen leta 2004, drugič pa leta 2010. Vprašalnik je bil namenjen športnim pedagogom. S vprašanji smo želeli izvedeti, v kolikšni meri so zastopane vsebine s področja planinstva v šolah, in če niso, kakšen je vzrok za to. Nadalje nas je zanimalo, koliko športni pedagogi uporabljajo znanja iz različnih področij predmeta Planinstvo, ki so jih pridobili v času študija, pri pedagoškem delu, koliko se v svojem prostem času ukvarjajo s planinskimi aktivnostmi in ali so imetniki katere izmed licenc vodnikov Planinske zveze Slovenije. S primerjavo rezultatov vprašalnika, opravljenega leta 2004, in vprašalnika iz leta 2010, smo želeli ugotoviti, ali se odgovori med seboj razlikujejo ali pa je stanje glede planinskih vsebin v šolstvu v času šestletnega obdobja ostalo nespremenjeno.

Leta 2004 je bilo anketiranih 97, leta 2010 pa 109 športnih pedagogov. Rezultati so bili prepisani s pomočjo računalnika v program Microsoft Office Excel 2003, kjer so bili pretvorjeni v številke. Tako obdelane podatke smo vnesli v program SPSS za Windows, različica 15, kjer so bile opravljene analize.

Ugotovili smo, da so se športni pedagogi po spolu med seboj razlikovali. Leta 2004 je bil večji delež moških, leta 2010 pa je bil večji delež žensk. Leta 2004 je bila večina športnih pedagogov z visoko ali univerzitetno stopnjo izobrazbe, prav tako je bilo leta 2010. Večina anketiranih v letu 2004 je delala na osnovnih šolah, enako leta 2010. Leta 2004 pa je bil v primerjavi z letom 2010 večji delež tistih, ki so delali v srednjih šolah. Če primerjamo anketirance v letu 2004 s tistimi iz leta 2010 po dolžini delovne dobe v vzgoji in izobraževanju, ugotovimo, da je količinska razporeditev le-teh po posameznih obdobjih precej podobna. Med anketiranimi je bila v obeh letih večina z nazivom svetovalec, dobro četrtino so predstavljali mentorji, svetnika sta bila v letu 2004 le dva, medtem ko jih je bilo leta 2010 kar 20. Rezultati kažejo na precejšnje razlike med anketiranimi po tem, v katerih regijah poučujejo. Ugotovili smo, da imamo dve dokaj različni skupini anketiranih, ena je svoje odgovore podala leta 2004, druga pa leta 2010.

5.1 Vsebine predmeta Planinstvo v šolah

Ugotovili smo, da se je v šestih letih med športnimi pedagogi povečal delež tistih, ki menijo, da je vsebina predmeta Planinstvo zelo pomembna za njihovo delo. Majhno povečanje

beležimo tudi pri anketiranih, ki menijo, da so vsebine predmeta za njihovo delo pomembne. V šestih letih je prišlo do upada števila anketiranih, ki menijo, da je vsebina predmeta Planinstvo srednje pomembna in tistih, ki menijo, da je vsebina predmeta Planinstvo za njihovo delo manj pomembna. V šestih letih je prišlo do spremembe, ki kaže na to, da se je povečalo število športnih pedagogov, ki menijo, da so vsebine pri predmetu Planinstvo, ki so jih bili deležni v času izobraževanja, pomembne za njihovo delo.

Ugotovili smo, da je na šolah, kjer so zaposleni anketirani v letu 2010, viden za 2,5 % večji delež tistih, ki organizirajo športne dneve s planinsko vsebino. Prav tako je v letu 2010 2,5 % manjši delež anketiranih, ki so zaposleni na šolah, ki ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino. V letu 2010 je torej prišlo do majhnega povečanja števila šol, ki organizirajo športne dneve s planinsko vsebino.

Med anketiranimi, ki ne organizirajo športnih dni s planinsko vsebino, sta bila v letu 2004 najpogostejša vzroka: »ker športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih« in »ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo«. Drugi najpogostejši vzrok je bil: »zaradi pomanjkanja strokovnega kadra«. V letu 2010 je bil najpogostejši vzrok za neorganiziranje: »ker je dejavnost prenevarna«. Drugi najpogostejši je bil: »ker je organizacija prezahtevna«. Leta 2004 je bil torej največji problem v tem, da takšen športni dan traja dlje časa in ker je potrebna specialna oprema in veliko materialnih sredstev. Anketirani v letu 2010 ne vidijo tovrstnih vzrokov za neorganiziranje športnih dni s planinsko vsebino, temveč menijo, da so te dejavnosti prenevarne in je organizacija le-teh prezahtevna.

Ugotovili smo, da je leta 2010 v primerjavi z letom 2004 prišlo do povečanja števila šol, ki organizirajo šole v naravi s planinsko vsebino, in sicer za dobrih 19 %. Poleg tega pa se je zmanjšalo število šol, ki ne organizirajo šol v naravi s planinsko vsebino, kar je v bistvu posledica prejšnje spremembe.

Najpogostejši vzrok za neorganiziranje šol v naravi s planinsko vsebino je v letu 2004 in 2010: »ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo«. Na drugem mestu po pogostosti je leta 2004 in 2010 vzrok, ki pravi: »ker ni interesa s strani učencev, dijakov«. Glavni vzroki za neorganiziranje šol v naravi torej ostajajo isti. Obstaja pa nekaj razlik med letoma 2004 in 2010. V letu 2004 več anketirancev meni, da je šola v naravi s

takšno vsebino prenevarna, v letu 2010 pa pred nevarnost te dejavnosti postavljajo vzrok, ki pravi, da je organizacija prezahtevna.

Pri ugotavljanju pomembnosti znanj in njihovi uporabi v praksi (letna tura, zimska tura in taborjenje znotraj predmeta Planinstvo), smo ugotovili, da se znanja s področja letna tura in njihova uporabnost pri pedagoškem delu zdijo anketiranim v letu 2004 in tistim v letu 2010 skoraj povsem enako pomembna. Z več kot 60 % deležem v letu 2004 kot tudi v letu 2010 menijo, da so ta znanja najbolj pomembna.

V obdobju šestih let (od 2004 do 2010) je nekoliko padel delež športnih pedagogov, ki menijo, da so znanja s področja zimska tura in njihova uporaba v praksi najbolj pomembna. Povečal pa se je delež tistih, ki menijo, da so tovrstna znanja srednje pomembna.

Glede pomembnosti znanj s področja taborjenja in uporaba le-teh v praksi smo ugotovili, da med leti 2004 in 2010 ni bistvenih razlik. Leta 2004 kot tudi leta 2010 so znanja s področja taborjenja za športne pedagoge enako pomembna. Z 2 % manjšim deležem kot leta 2004 anketirani leta 2010 menijo, da so znanja s taborjenja najbolj pomembna.

Pri analizi rezultatov o ukvarjanju z aktivnostmi s področja planinstva v svojem prostem času smo ugotovili, da se je leta 2010 v primerjavi z letom 2004 zmanjšal delež športnih pedagogov, ki se občasno ukvarjajo s planinskimi aktivnostmi, in sicer za 8 %. V letu 2010 pa je prišlo do 10 % povečanja deleža športnih pedagogov, ki se s planinskimi aktivnostmi v svojem prostem času pogosto ukvarjajo.

Ugotovili smo, da je med anketiranimi leta 2004 bilo takšnih, ki so imeli katero izmed licenc vodnikov Planinske zveze Slovenije, 11 %. Leta 2010 pa se je delež teh dvignil za 3 %. Leta 2004 so štiri anketiranci katero izmed licenc pridobili na fakulteti, medtem ko jih je sedem licence pridobilo preko planinskega društva pri PZS. V letu 2010 pa je večji delež takšnih, ki so licenco pridobili na fakulteti, le-teh je deset. Pet pa jih je licenco pridobilo preko planinskega društva pri PZS. Dva anketiranca pa sta eno licenco dobila na fakulteti, nadaljnje pa v okviru PZS.

Če povzemamo, vidimo, da se je nekoliko povečalo število športnih pedagogov, ki menijo, da so vsebine pri predmetu Planinstvo, ki so ga bili deležni v času izobraževanja, pomembne za

njihovo delo. Prišlo je do majhnega povečanja števila šol, ki organizirajo športne dneve s planinsko vsebino. Spremenili so se najpogostejši vzroki, zakaj se ne organizirajo športni dnevi s planinsko vsebino. Beležimo precejšnje povečanje števila šol, ki organizirajo šole v naravi. Medtem ko najpogostejši vzroki za neorganiziranje šol v naravi s planinsko vsebino po šestih letih ostajajo enaki. Opazne so majhne spremembe glede tega, kako pomembne so vsebine predmeta Planinstvo (letna tura, zimska tura in taborjenje) in njihova uporabnost pri pedagoškem delu. Opazno je povečanje števila športnih pedagogov, ki se s športnimi aktivnostmi v svojem prostem času pogosto ukvarjajo. In ugotovili smo, da se je med anketiranimi v šestih letih dvignil delež imetnikov katere izmed licenc vodnikov Planinske zveze Slovenije za 3 %. Sklenemo lahko, da se je nekoliko »povečal posluh« za planinske vsebine pri športnih pedagogih, posledično pa se je tudi nekoliko dvignila količina tovrstnih vsebin v praksi.

6. VIRI

Burnik, S. (2005). *Planinstvo je pomemben del športne kulture in športne vzgoje*. Šport, 53 (1), 3-4.

Burnik, S. (2009). *Zapiski s predavanj predmeta Planinstvo*. Ljubljana.

Burnik, S., Doupona T., M., Pori, P., Pori, M. (2006). *Otrok v gibanju*. Zbornik izvlečkov in prispevkov. Portorož: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper.

Cankar, Ž., Gaberšček, M., Kovač, M., Lešnik, B., Majerič, M., Markelj, N. idr. (2008). *Športni dan*. Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.

Jereb, B., Karpljuk, D. & Burnik, S. (2003). *Heart rate responses to uphill walking in 9-to 10-yr-old boys and girls*. Kinesiologia Slovenica, 9 (1), 18-27.

Kovač, M., Novak, D. (2006). *Učni načrt, Športna vzgoja*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Kristan, S. (1987). *Delež osnovne šole pri usmerjanju in navduševanju učencev za izletniško in planinsko delovanje*. Ljubljana: Fakulteta za telesno kulturo.

Kristan, S. (1993). *V gore ... - izletništvo, pohodništvo, gornišтво*. Radovljica: Didakta.

Peršolja, B. (2000). *Poročilo o izvrševanju sklepov Izredne skupščine Planinske zveze Slovenije z naslovom Vzgoja, izobraževanje in vloga mladih v planinski organizaciji*. V Obvestila Planinske zveze Slovenije, posebna številka (str. 54-86). Ljubljana: Planinska zveza Slovenije.

Rotovnik, B. (ur.). (2005). *Planinska šola (učbenik)*. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije.

Saje, S. (2010). *Vodenje v gore je odgovorno*. Gorenjski glas, novice, Šenčur, Pridobljeno 19. 8. 2011 iz <http://www.gore-ljudje.net/informacije/61051/>

Strojin, T. (1999). *Gorništvo*. Ljubljana: Založba Tuma.

7. PRILOGE

Priloga 1: anketni vprašalnik 2004

Priloga 2: anketni vprašalnik 2010

Priloga 1

Katedra za gornišstvo, športno plezanje in aktivnosti v naravi
Študentka: Pavla Kovačič

2004

ANKETNI VPRAŠALNIK

Univerza je pred velikimi spremembami, ki zahtevajo prilagoditev študija na posameznih fakultetah. Fakulteta za šport je tako pred prenovo študijskih programov. Pri tem nam bo v veliko tudi pomoč vaše mnenje, ki temelji na vaših bogatih izkušnjah v praksi. Zato vas vljudno prosimo, da izpolnite anketo. Podatki bodo uporabljeni za izdelavo diplomske naloge in za prenovo študijskih programov pri predmetu Planinstvo.

Anketa je anonimna. Rezultati bodo uporabljeni izključno v raziskovalne namene.

I. Vaši podatki (*ustrezno obkrožite*)

Spol: a) ženski b) moški

Stopnja izobrazbe:

a) srednja (5); b) višja (6I); c) visoka (6II);
d) univerzitetna (7); e) magisterij znanosti (8I); f) doktorat znanosti (8II).

Delovno mesto: a) osnovna šola; b) srednja šola; c) šola s prilagojenim programom;
d) fakulteta.

Delovna doba v vzgoji in izobraževanju: a) do 5 let; b) 5 do 10 let; c) 10 do 15 let;
d) 15 do 20 let; e) več kot 20 let.

Naziv: a) mentor; b) svetovalec; c) svetnik.

Regija (*napišite poštno številko kraja, v katerem poučujete*): _____

II. Mnenje (*ustrezno obkrožite*)

1. Se vam zdi, da je bila vsebina predmeta Planinstvo pomembna za vaše sedanje delo?

- a) zelo pomembna;
- b) pomembna;
- c) srednje pomembna;
- d) manj pomembna;
- e) nepomembna.

2. Ali na šoli, na kateri ste zaposleni, organizirate športne dneve s planinsko vsebino?

- a) da
- b) ne

3. Če ne, navedite vzrok zakaj ne:

- a) zaradi pomanjkanja strokovnega kadra;
- b) ker je dejavnost prenevarna;

- c) ker je organizacija prezahtevna;
- d) ker športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih;
- e) ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo.

4. Ali na šoli, na kateri ste zaposleni, organizirate šole v naravi s planinsko vsebino?

- a) da
- b) ne

5. Če ne, navedite vzrok zakaj ne:

- a) zaradi pomanjkanja strokovnega kadra;
- b) ker je dejavnost prenevarna;
- c) ker je organizacija prezahtevna;
- d) ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo;
- e) ker ni interesa s strani učencev, dijakov.

6. Predmet Planinstvo zajema tri področja, ki ste jih v času študija tudi praktično izvedli. To so letna tura, zimska tura – turno smučanje in taborjenje. V spodnji lestvici ocenite kako pomembna se vam zdijo znanja, ki ste jih tekom študija pridobili na posameznih področjih in jih danes lahko uporabljate pri svojem pedagoškem delu.

Vrednosti od 1 do 5, s tem da je 1 najmanj, 5 pa najbolj pomembna; ocenite tako, da označite z X.

	1	2	3	4
Letna tura				
Zimska tura – turno smučanje				
Taborjenje				

7. Ali se v prostem času ukvarjate z aktivnostmi s področja planinstva?

- a) nikoli
- b) občasno
- c) pogosto

8. Imate katero od licenc vodnikov PZS (Planinske Zveze Slovenije) in kje ste jih pridobili?

(obkrožite izbrani odgovor)

- a) ne
- b) da in sicer : 1. Mentor za planinske skupine

2. Kategorije   A   B   D   G   druge: _____

Pridobili ste jih: a) Pri PZS – planinsko društvo
    b) na fakulteti

Hvala za sodelovanje!

Priloga 2

Katedra za gorništvu, športno plezanje in aktivnosti v naravi
Študent: David Celar

2010

ANKETNI VPRAŠALNIK

Anketa je anonimna. Rezultati bodo uporabljeni izključno v raziskovalne namene.

I. Vaši podatki (*ustrezno obkrožite*)

Spol: a) ženski b) moški

Stopnja izobrazbe:

a) srednja (5); b) višja (6I); c) visoka (6II);
d) univerzitetna (7); e) magisterij znanosti (8I); f) doktorat znanosti (8II).

Delovno mesto: a) osnovna šola; b) srednja šola; c) šola s prilagojenim programom; d) fakulteta.

Delovna doba v vzgoji in izobraževanju: a) do 5 let; b) 5 do 10 let; c) 10 do 15 let; d) 15 do 20 let; e) več kot 20 let.

Naziv: a) mentor; b) svetovalec; c) svetnik.

Regija (*napišite poštno številko kraja, v katerem poučujete*): _____

II. Mnenje (*ustrezno obkrožite*)

1. Se vam zdi, da je bila vsebina predmeta Planinstvo pomembna za vaše sedanje delo?

- f) zelo pomembna;
- g) pomembna;
- h) srednje pomembna;
- i) manj pomembna;
- j) nepomembna.

2. Ali na šoli, na kateri ste zaposleni, organizirate športne dneve s planinsko vsebino?

- c) da
- d) ne

3. Če ne, navedite vzrok zakaj ne:

- f) zaradi pomanjkanja strokovnega kadra;
- g) ker je dejavnost prenevarna;
- h) ker je organizacija prezahtevna;
- i) ker športni dan s planinsko vsebino traja dlje od drugih;
- j) ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo.

4. Ali na šoli, na kateri ste zaposleni, organizirate šole v naravi s planinsko vsebino?

- c) da
- d) ne

5. Če ne, navedite vzrok zakaj ne:

- f) zaradi pomanjkanja strokovnega kadra;
- g) ker je dejavnost prenevarna;
- h) ker je organizacija prezahtevna;
- i) ker dejavnost zahteva velika materialna sredstva in specialno opremo;
- j) ker ni interesa s strani učencev, dijakov.

6. Predmet Planinstvo zajema tri področja, ki ste jih v času študija tudi praktično izvedli. To so **letna tura, zimska tura – turno smučanje in taborjenje**. V spodnji lestvici ocenite kako pomembna se vam zdijo znanja, ki ste jih tekom študija pridobili na posameznih področjih in jih danes lahko uporabljate pri svojem pedagoškem delu.

Vrednosti od 1 do 5, s tem da je 1 najmanj, 5 pa najbolj pomembna; ocenite tako, da označite z X.

	1	2	3	4	5
Letna tura					
Zimska tura – turno smučanje					
Taborjenje					

7. Ali se v prostem času ukvarjate z aktivnostmi s področja planinstva?

- d) nikoli
- e) občasno
- f) pogosto

8. Imate katero od licenc vodnikov PZS (Planinske Zveze Slovenije) in kje ste jih pridobili?

(obkrožite izbrani odgovor)

- c) ne
- d) da in sicer : 1. Mentor za planinske skupine

2. Kategorije   A   B   D   G   druge: _____

- Pridobili ste jih: a) Pri PZS – planinsko društvo
                                 b) na fakulteti

Hvala za sodelovanje!